novinky z radnice

mesto Trnava ■ ročník XVII ■ číslo 10 ■ november 2006

foto: E. Ursinyová

Zánik a nádej

So smútkom v hlase mi priateľka rozprávala skúsenosť z Bratislavy. Navštívila Ondrejský cintorín, hrob známej osobnosti. No neverila vlastným očiam. Pomník bol značne poškodený. Vnútorne rozladená nedokázala v tichosti postáť pri hrobe a zašla za správkyňou cintorína. Po prvých otázkach jej dali jednoznačnú odpoveď oči. Zračila sa v nich bezmocnosť. Napriek stráženiu cintorína poškodili v noci pomníky neznámi vandali. Skúsenosť, ktorá sa stáva nielen v Bratislave. Miznú kvety, svietniky i vence. Nepomáha zámok ani stráženie. Len kdesi v hĺbke pamäti ostáva spomienka na úctu, niekedy hraničiacu so strachom, ktorú vzbudzoval u mladých i starých cintorín. K základným črtám kultúry národa patrí náležitá pocta zomrelým a miestu ich posledného odpočinku. Nejde len o strach pred konečnou pozemskou stanicou každého človeka. Rozlúčkou i spomienkou na priateľov a blízkych od nepamäti potvrdzujeme aj ďalší rozmer vlastnej existencie. Schopnosť prekračovať vlastné fyzické obmedzenie. Napriek plynúcemu času uchovávame v srdci presahujúci dotyk s láskou, nekonečnom. Pamäť a myseľ umožňujú aj v najťažších chvíľach života premosťovať prítomné a budúce. Vďaka skúsenostiam s minulým. Nesieme ich v sebe. Lásku rodičov, žiariace oči detí, podanú ruku priateľov, harmóniu prírody, chvenie srdca pri prvých láskach či obdarovaniach, úzkosti i hľadania. Spolu s ďalšími poryvmi duše dávajú nádej, že to podstatné a nevypovedateľné sa nestráca. Vyjadrujeme to symbolmi. Pohladením, kvetmi, podanou rukou, obrúčkou, chvíľou ticha či zapálenou sviecou na hrobe. No symboly samé o sebe sú prázdne. Pohladenie bez citu, bez obetovania času a počúvania je iba chladným dotykom. Ruža podaná iba zo slušnosti vädne v srdci obdarovaného. To, čo chýba, neprekryjeme honosnosťou, ani prepychom mramorových monumentálnych náhrobkov. Symboly, tak ako človek, potrebujú obsah. Cintorín ho má, ak tušíme za hrobom a horiacou sviecou presah. Osobný, spoločenský i symbolický. Z vedomia presahu sa rodí aj nádej na prekročenie neznámeho. Miesto posledného odpočinku tak získava svoj dôstojný rozmer. Tí, čo nerozumejú, čo stratili či nedostali to podstatné, skúsenosť rozochvenej duše, sú výzvou a otázkou pre nás. Napĺňame život v súlade s nádejou v hĺbke duše? Nie kvôli strachu zo smrti, trestu či formálnosti, ale vďaka vlastnej rezonancie ducha, úcty k životu a každému človeku. Vtedy má nádej svoje oprávnenie.

Pavol TOMAŠOVIČ

Úlohy strategických dokumentov rozvoja

Okrem Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta boli v tomto roku dokončené nová Energetická koncepcia mesta Trnava a Program rozvoja bývania pre Trnavu. Na budúci rok sa začne spracovávať nový Územný generel dopravy mesta Trnava a aktualizovať Miestny územný systém ekologickej stability

O tom, že Trnava v súčasnosti zažíva nebývalý rozmach, netreba presviedčať ani obyvateľov, ani návštevníkov nášho mesta. Tento rozmach snáď okrem lokality Žilina nemá v súčasnosti na Slovensku paralelu. Táto skutočnosť postavila samosprávu pred úlohu reagovať na vzniknutú situáciu a prehodnotiť strategické dokumenty mesta. Na základe toho bol v roku 2006 spracovaný a schválený Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava do roku 2013 s výhľadom do roku 2020. Tento dokument do hĺbky pomenúva priority pre mesto v štyroch ťažiskových oblastiach – ľudské zdroje a doprava, životné prostredie a voľnočasové aktivity a verejné služby a občan. V súčasnosti je v tlači informačná brožúra s uvedeným materiálom, ktorá bude v krátkom čase distribuovaná do všetkých inštitúcií, škôl, podnikov. Samospráva bude očakávať aktívne zapojenie subjektov do procesu jeho realizácie.

Ďalším strategickým dokumentom, ktorý mesto zabezpečilo a schválilo v súlade s platnou legislatívou, je Energetická koncepcia mesta Trnava. V záveroch tohto dokumentu sa konštatuje, že sieť tepelných zariadení je pre Trnavu vyhovujúca najmä po posledných rekonštrukciách na centrálnych rozvodoch tepla. Ťažisko bude potrebné sústrediť na zateplenie objektov a zníženie energetickej náročnosti, ktorá sa u niektorých sústav dá znížiť až o 60 percent. S Energetickou koncepciou je možné zoznámiť sa na web stránke mesta, okrem toho bude distribuovaná rozhodujúcim správcom bytového fondu ako aj všetkým záujemcom zo strany spoločenstiev vlastníkov.

Tretím strategickým dokumentom spracovávaným v roku 2006 je Program rozvoja bývania pre Trnavu. Tento materiál analyzuje situáciu v oblasti bytov na území mesta. Konštatuje, že mesto má v rámci schváleného ÚPN dostatočné územné kapacity pre riešenie bytovej otázky, ktoré sú však limitované cenou pozemkov súkromných vlastníkov. Na základe toho je potrebné sústrediť aktivity pre úspešnú rea- lizáciu obytného satelitu s 1 900 bytovými jednotkami v lokalite Kočišské, ktorý je navrhovaný na pozemkoch vo vlastníctve mesta. K materiálu je potrebné podotknúť, že v okolitých obciach Trnavy je značný stavebný boom najmä v oblasti bytovej výstavby, čiže nie je potrebné uvažovať so všetkými kapacitami v katastri mesta Trnava. Zároveň materiál obsahuje prognózu rôznych foriem sociálneho bývania podľa cieľovej skupiny užívateľov.

Azda najnegatívnejšie sa prudký rozvoj prejavil v oblasti dopravy. Aj keď tento problém v súčasnosti riešia všetky mestá nielen na Slovensku, v Trnave je akútnejší vzhľadom na nedobudovaný vonkajší obchvat mesta. Hoci sa už práce na severnom obchvate mesta začali, ten sám o sebe dopravnú situáciu nevyrieši. Preto mesto vyčleňuje v roku 2007 finančné prostriedky na spracovanie Územného generelu dopravy mesta Trnava. Tento strategický dokument bude slúžiť ako základný nástroj dopravného plánovania. Poskytne nevyhnutný legislatívny rámec pre rozhodovanie

a koordináciu všetkých druhov dopravy, prioritne pre oblasť cestnej dopravy. Materiál bude pozostávať z prieskumov a rozborov ich analýzy a návrhovej časti výhľadovo na časový horizont do roku 2020 s prognózou do roku 2030.

Posledným zo strategických dokumentov, no určite nie svojím významom, ktorý mesto akútne potrebuje aktualizovať, je Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES). Cieľom tohto dokumentu je zhodnotiť ekologické dopady a zmeny v území a navrhnúť stratégiu na zachovanie a ochranu maximálne možnej rozmanitosti podmienok a foriem života (biodiverzity) na miestnej úrovni. Analýza prieskumov a rozborov bude podkladom pre návrhovú časť dokumentu MÚSES, ktorej výstupmi budú návrhy zamerané na zachovanie a ochranu existujúcich biocentier a biokoridorov, na budovanie nových štruktúr vegetácie a porastov, ako aj systém opatrení na dosiahnutie ekologicky optimálnej organizácie a využívania krajiny. Aktualizácia MÚSES bude spracovávaná počas rokov 2007 – 2008.

Ako je vidieť z horeuvedených faktov, samospráva mesta pristupuje s plnou zodpovednosťou k vytváraniu optimálnych podmienok pre zabezpečenie ďalšieho trvalo udržateľného rozvoja Trnavy. V tomto procese majú spomenuté strategické dokumenty nezastupiteľnú úlohu.

Ing. arch. Milan HORÁK

Trnavská pešia zóna dostane novú tvár

Na budúci rok sa výmenou technickej infraštruktúry začnú práce na jej rozsiahlej rekonštrukcii

Keď v roku 1985 mesto Trnava zrealizovalo na Hlavnej ulici pešiu zónu (vtedy prvú na Slovensku), sprevádzalo tento počin veľa otáznikov – veď ako to bude, keď autobusy nepôjdu po Hlavnej ulici, alebo keď nebude parkovisko pred reštauráciou Krym, a pod.

Čas dal za pravdu projektantom. Pešie zóny sa stali v mestách úplnou samozrejmosťou. Po dlhej dobe bol pešiak nadradený doprave, ktorá sa obmedzila len na nevyhnutné zásobovanie. Riešenie Hlavnej ulice ako pešej zóny sa premietlo aj do územného plánu centrálnej mestskej zóny, ktorý podľa jej príkladu uvažuje s ďalšími pešími zónami.

Doba však ide dopredu a od realizácie prvej pešej zóny uplynulo vyše dvadsať rokov. Nastal čas jej dobrý koncept prehodnotiť a aktualizovať – nielen preto, že už nie je najmodernejšia, ale hlavne preto, že pri jej realizácii nebola zrekonštruovaná technická infraštruktúra, väčšina z nej je v nevyhovujúcom, ba až havarijnom stave a nutne potrebuje výmenu.

Preto mesto Trnava uvítalo možnosť zapojiť sa do projektu financovaného z prostriedkov EÚ s názvom AD HOC, ktorého cieľom je rehabilitácia historických jadier európskych miest a ich častí. Trnava navrhla partnerom zadanie – projekt novej pešej zóny. Tento návrh bol akceptovaný a po podpísaní kontraktu počas úvodného mítingu v Trnave sa začali prípravné práce. Tieto budú vychádzať z dôkladnej analýzy dnešného stavu technickej infraštruktúry ako aj z dôkladných socio-ekonomických analýz zahŕňajúcich okrem iného konzultácie so zástupcami mimovládnych organizácií, podnikateľmi a obyvateľmi ako konečnými užívateľmi pešej zóny. Návrhy riešenia budú konzultované aj počas pracovných stretnutí v jednotlivých mestách zapojených do projektu ADHOC, nakoľko viaceré riešia rovnaké zadanie v konkrétnych podmienkach. Cieľom je výrazne posilniť spoločenský význam peších zón, umiestňovať na nich kultúrne a spoločenské

mikrocentrá a tým rozšíriť dnes poväčšine komunikačnú a tranzitnú funkciu o nové funkcie. Prvky vody, zelene, umelecké diela a drobná architektúra – mobiliár majú byť tými faktormi, ktoré dajú peším zónam nový rozmer. Pritiahnutie obyvateľov, nielen turistov, do historických jadier je významný krok smerom k prehĺbeniu kultúrnej identity a spolupatričnosti k určitému prostrediu, pretože tieto atribúty sa vplyvom rôznych faktorov vo všeobecnosti začali vytvárať. Jedným zo spôsobov ako to dosiahnuť, je aj ponúknuť obyvateľom odpovedajúce prostredie pre napĺňanie tohto cieľa.

Súbežne s projekčnými prácami MsÚ v Trnave pripravuje aj vlastnú realizáciu. Tá nebude jednoduchá, nakoľko pešiu zónu bude potrebné rekonštruovať za plnej prevádzky s nevyhnutnými obmedzeniami, ako to bolo možné vidieť počas rekonštrukcie plynu v tomto roku. Návrh predpokladá výmenu technickej infraštruktúry na polovici pešej zóny na strane radnice v II. polroku 2007 a v I. polroku 2008 výmenu technickej infraštruktúry na druhej polovici pešej zóny a s položením nových povrchov a mobiliáru. Na radnici sa uskutočnilo vstupné rokovanie so správcami inžinierskych sietí, pričom všetci zúčastnení prejavili podporu a záujem o aktívnu spoluprácu pri zabezpečení rekonštrukcie technickej infraštruktúry. Osobitnú pozornosť bude vyžadovať plán organizácie výstavby. Dôraz pri výbere dodávateľa bude sústredený hlavne na jeho schopnosť zrealizovať akciu pri nevyhnutných obmedzeniach v požadovanej kvalite a v zmluvných termínoch. I napriek tomu bude pochopenie a tolerancia zo strany obyvateľov a podnikateľov počas rekonštrukcie nevyhnutná. Veríme však, že za ten výsledok to stojí.

Ing. arch. Milan HORÁK
autor je vedúci odboru územného rozvoja a koncepcií MsÚ v Trnave

V skratke

■ Zo zasadnutia mestského zastupiteľstva

Jedným z najdôležitejších bodov 24. riadneho zasadnutia mestského zastupiteľstva, ktoré sa uskutočnilo 17. októbra, bol návrh Energetickej koncepcie mesta Trnava. Jej súčasťou sú analýza súčasného stavu i návrh sústav pre budúce zásobovanie teplom. Ťažiskom je zníženie energetickej náročnosti vykurovania a riešenie znižovania tepelných strát v jednotlivých typoch bytových domov. Slovenská technická univerzita v Bratislave ako spracovateľ koncepcie pozitívne hodnotí rozhodnutie mesta vymeniť vykurovanie parou za horúcovod. Proces sa v tomto roku končí na Prednádraží, čo umožňuje naďalej udržovať cenu tepla pre obyvateľov v Trnave tak, že patrí medzi najnižšie na Slovensku.

Poslanci mestského zastupiteľstva na tomto zasadnutí schválili aj štvrtú aktualizáciu rozpočtu mesta Trnava. Približne 14 miliónov pribudne na rekonštrukciu základných škôl, modernizáciu vzdelávacieho systému a na valorizáciu platov učiteľom, 1,5 milióna sa pridá na mládežnícke a športové aktivity. Finančné prostriedky boli vyčlenené napríklad aj na spracovanie štúdií humanizácie Námestia J. Herdu a Čajkovského ulice, optimalizáciu miestnej hromadnej dopravy, opravy chodníkov a riešenie dopravného zaťaženia Rybníkovej ulice.

■ Žiakov v základných školách ubúda

Počet žiakov základných škôl v Trnave neustále klesá. Kým v školskom roku 2002/2003 bolo v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta 6 858 žiakov, v školskom roku 2006/2007 je ich už iba 5 519, čo je o 419 menej ako vlani. Poklesy počtu žiakov sú spôsobené rozdielom medzi odchádzajúcimi deviatakmi

na stredné školy, štvrtákmi na osemročné gymnáziá a prichádzajúcimi prvákmi.

V súvislosti s vyššou natalitou v posledných rokoch sa však dá predpokladať, že počet žiakov prichádzajúcich do základných škôl na území mesta sa bude postupne stabilizovať. Z tohto hľadiska sa javí ako správne minuloročné rozhodnutie samosprávy o zlúčení šiestich základných škôl do troch subjektov namiesto zvažovaného neodvratného zrušenia dvoch škôl.

■ Slovenská kuchyňa z Trnavy v Maďarsku

Mesto Trnava sa zúčastnilo od 10. do 13. októbra na Gastronomických dňoch v partnerskom meste Szombathely v Maďarsku. Pozvanie na podujatie, ktoré sa uskutočnilo v rámci maďarského Roka gastronómie, prijali aj mestá Kolding z Dánska, Hunedoara z Rumunska a Maribor zo Slovinska.

Trnave patril 12. október, ktorý niesol názov Slovenský deň. Trnavský kuchár Miroslav Horváth pripravil v jednej z tamojších reštaurácií typickú slovenskú večeru. Domáci hostia si mohli pochutnať na kapustovej polievke a furmanských haluškách, ako dezert boli šúľance s makom, orechmi a tvarohom. Podľa vyjadrenia majiteľa reštaurácie večera mala veľký úspech. Slovenskú atmosféru navodila aj typická slovenská ľudová hudba, nechýbali propagačné materiály o Trnave.

■ Biskupa Hnilicu pochovali v Katedrále sv. Jána Krstiteľa

Pohreb slovenského katolíckeho biskupa a jezuitu Pavla Hnilicu sa uskutočnil 18. októbra v trnavskej Katedrále sv. Jána Krstiteľa. Sústrastný list, ktorý poslal v mene pápeža Benedikta XVI. štátny sekretár Sv. Stolice Rarcisio Bertone, prečítal apoštolský nuncius v SR Henryk Józef Nowacki. Zádušnú omšu celebroval kardinál Ján Chryzostom Korec, ktorého Hnilica v päťdesiatych rokoch tajne vysvätil za kňaza. Rakva s telesnými pozostatkami biskupa Pavla Hnilicu bola uložená v krypte, ktorá slúžila na pochovávanie zosnulých členov rádu Spoločnosti Ježišovej od vzniku chrámu v roku 1637 až do roku 1773.

■ Slávnostné otvorenie trnavskej automobilky

PSA Peugeot Citroën sa uskutočnilo za účasti predstaviteľov Slovenskej republiky, samosprávy a francúzskej strany 19. októbra. Výroba sa tu začala už v júni tohto roka. Závod v súčasnosti vyrába denne 450 vozidiel značky Peugeot 207, do konca roka by mal ich počet dosiahnuť 50 tisíc. Podľa slov predsedu predstavenstva PSA Jean-Martina Folza by sa mala v druhom štvrťroku budúceho roka zvýšiť denná výrobná kapacita na 800 áut. Vo fabrike je zamestnaných 3 300 ľudí, konečný počet by mal byť 3 500 zamestnancov.

■ Nový klub pre seniorov na Kopánke

Slávnostné otvorenie nového Klubu dôchodcov sa v prítomnosti zástupcov mesta uskutoční 9. novembra o 14.00 h na Ľudovej ulici v Trnave – časť Kopánka.

■ Ocenenia mesta pre študentov

Mesto Trnava udelí 15. novembra na radnici pri príležitosti Dňa študentov ocenenia študentom základných, stredných škôl a základných umeleckých škôl na území mesta za významné študijné úspechy, popredné umiestnenia v celoštátnych a medzinárodných žiackych a študentských súťažiach, študentských vedeckých odborných činnostiach, predmetových olympiádach, kultúrnych a spoločenských aktivitách a za ďalšiu mimoriadnu reprezentáciu škôl. V nasledujúcich rokoch budú ocenenia udeľované vždy ku koncu školského roka ako jeden z cieľov schváleného Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Mesto Trnava chce touto aktivitou zviditeľniť úspešných žiakov a študentov a motivovať aj ďalších k dosahovaniu čo najlepších výsledkov.

■ Zimný štadión má „nové šaty"

Do polovice novembra by mali byť dokončené práce na opláštení druhej ľadovej plochy Mestského zimného štadióna. Zámerom mesta pri tejto investičnej aktivite bolo predĺžiť čas používania druhej ľadovej plochy na tréningy i rekreačné korčuľovanie verejnosti. Opláštenie zároveň z pohľadu od trhoviska zvýšilo estetickú hodnotu budovy. Náklady na realizáciu stavby sú približne 14 miliónov 300 tisíc korún, z toho tromi miliónmi prispel Slovenský hokejový zväz.

■ Pokračuje rekonštrukcia ulíc

V čase uzávierky tohto vydania Noviniek z radnice dostávala nový asfalt Ulica Gejzu Dusíka, dokončená bola kruhová križovatka ulíc G. Dusíka, J. Bottu a Sládkovičovej a Študentská ulica. Hotová je aj druhá etapa rekonštrukcie Veternej ulice v úseku od kruhovej križovatky po odbočku k supermarketu za takmer 4 milióny 800 tisíc korún.

Začala sa rekonštrukcia Bottovej ulice a druhá etapa obnovy Clementisovej ulice v úseku od kruhovej križovatky po Spartakovskú ulicu, kde vznikne v strede komunikácie ostrovček, ktorý prinúti automobilistov znížiť rýchlosť a zároveň prispeje k bezpečnosti chodcov. Na obnovu tejto ulice vynaloží mesto takmer 5 miliónov korún.

Dovedna má byť do konca novembra obnovených 16 trnavských ulíc, vynaložená finančná čiastka na tento účel dosiahne približne 21 a pol milióna korún.

■ Blíži sa uzávierka literárnej súťaže o Cenu Slovenského učeného tovarišstva

Do 30. novembra je ešte možné posielať literárne práce na IX. ročník celoslovenskej literárnej súťaže o Cenu Slovenského učeného tovarišstva v Trnave, ktorú organizuje Literárny klub Bernolák. Prihlásiť sa môžu autori s doteraz nepublikovanou tvorbou z oblasti poézie a prózy v maximálnom rozsahu 5 strán. Práce je potrebné zaslať štvormo, riadne rozdelené a zopäté do štyroch samostatných paré na adresu Spolok svätého Vojtecha, Radlinského 5, 917 01 Trnava. Na vrchnom liste každého paré v pravom hornom rohu musí byť uvedené meno, priezvisko, adresa, vek, kategória (poézia, próza, začiatočníci, pokročilí), názvy jednotlivých básní, resp. poviedok. Informácie: 0905/852788

■ Tretí ročník sympózia historikov

na tému Človek a spoločnosť v dejinách sa uskutoční 9. a 10. novembra na Trnavskej univerzite. Je to už tretie podujatie tohto druhu organizované Trnavským historickým spolkom (THS), ktorý je historickou sekciou Univerzitného pastoračného a dobrovoľníckeho centra v Trnave. Spolok bol založený v roku 2003 na popud študentov Trnavskej univerzity, ku ktorým sa pridali aj študenti susednej Univerzity sv. Cyrila a Metoda. Hlavným cieľom členov THS je organizovanie prednášok pre študentov i priaznivcov dejín a vytváranie priestoru na ich sebarealizáciu.

Cieľom samotného vedeckého podujatia je poskytnúť priestor na prezentáciu vedomostí a výsledkov výskumu predovšetkým študentom, absolventom, ale aj vedecko-pedagogickým a vedeckým pracovníkom z pracovísk na Slovensku i v zahraničí.

Prvé sympózium sa uskutočnilo v roku 2004, jeho hlavnou témou bolo rytierstvo. Rytierstvo – element v živote stredovekého človeka bol aj názov študentmi usporiadanej akcie a vydaného zborníka. Druhé sympózium v roku 2005 nieslo názov Inter arma silent musae – Zbrane v dejinách ľudstva, rovnako aj zborník, ktorý vyšiel v tomto roku.

Hlavnou a nosnou témou tohtoročného sympózia je človek ako súčasť, „stavebná jednotka" spoločnosti. Jednotlivé príspevky budú zahŕňať okruhy ako Človek a bezpečnosť – ochranný význam sídel, Spoločenstvá ovplyvnené náboženským cítením človeka – rehole, kapituly, bratstvá, či Spoločnosti podmienené túžbou človeka po poznaní. *-eu, vm, tg-*

Spartakovská je prvá, na rade sú ďalšie

Obedy pre žiakov a učiteľov Základnej školy na Spartakovskej ulici a V jame sa budú od 6. novembra variť v novej kuchyni hodnej tretieho tisícročia. Myšlienka samosprávy modernizovať školské kuchyne sa začína napĺňať. Centrálne vývarovne tohto typu by mali postupne vzniknúť aj v troch ďalších školách

22. 8. 2006

14. 10. 2006

Modernizácia školskej kuchyne na Spartakovskej bola pôvodne súčasťou veľkého europrojektu obnovy celej školy, ktorý predstavoval investičné náklady približne 63 miliónov korún. Schválená však bola iba časť projektu na rekonštrukciu strechy na sedlovú so zateplením, výmenu okien, zateplenie budovy a obnovu fasády. Rekonštrukciu kuchyne, ktorá stála 24 miliónov korún, z čoho 10 miliónov predstavuje len samotná technológia, mesto pokrylo z vlastných zdrojov.

Podľa slov vedúcej odboru vzdelávania Mestského úradu v Trnave Ing. Zuzany Lančaričovej nová školská kuchyňa v plnej miere zodpovedá predpisom platným v Európskej únii a zásadám HACCP (z angl. Hazard Analysis and Critical Control Point System) ako nástroja na určenie rizík a ich preventívnu kontrolu. Kuchyňa je vybavená univerzálnymi varnými zariadeniami, konvektomatmi, automatizovanými umývačkami na biele i čierne nádoby, komplexnou sadou nerezového riadu i ďalšími špeciálnymi prístrojmi na spracovanie surovín, ich uskladnenie či výdaj stravy. Jedlá pripravené v konvektomatoch budú chutnejšie a zdravšie, lebo použitý postup je šetrnejší, neničí vitamíny a nevyžaduje používanie masti či oleja. Nezanedbateľný efekt pri tomto spôsobe varenia predstavujú aj úspory energie potrebnej na prípravu a menšie straty na hmotnosti použitých surovín.

V školskej kuchyni na Spartakovskej sa bude variť aj pre žiakov a učiteľov V jame, od januára budúceho roka sa budú voziť jedlá aj do školy na Atómovej ulici. Preprava bude riešená dodávkovým automobilom zakúpeným priamo na tento účel. Špeciálne gastronádoby a termoporty, v ktorých sa bude strava rozvážať, spĺňajú všetky potrebné parametre na dodržanie kvality jedál a hygieny.

Minulosťou sa stane klasické kupovanie stravných lístkov. Nový elektronický stravovací a monitorovací systém umožní prostredníctvom príslušného softvéru objednávanie a vydávanie stravy s bezhotovostným platobným stykom. Nová technológia uľahčí vďaka elektronickému ovládaniu aj prácu zamestnancov pri manipulácii s varnými zariadeniami. Nezanedbateľné je citeľné zlepšenie pracovného prostredia a odsávanie pár prostredníctvom špeciálnej vzduchotechniky. Zlepšilo sa aj prostredie vo vynovenej školskej jedálni.

„Spartakovskou sa začína napĺňať náš zámer modernizácie školských kuchýň. Postupne by sme chceli vytvoriť nové veľkokapacitné stravovacie centrá tohto typu aj v školách na Atómovej, Kornela Mahra a Gorkého alebo Limbovej ulici," povedal vedúci odboru investičnej výstavby mestského úradu Ing. Dušan Béreš. *-eu, foto: db-*

Mesto pokračuje v obnove základných škôl

Záväzok preinvestovať za štyri roky do rekonštrukcie škôl 60 miliónov korún, ktorý si dalo Mesto Trnava v súvislosti s prechodom kompetencií v oblasti základných a materských škôl na samosprávy miest a obcí, je už prekonaný. Suma, ktorú mesto doteraz vynaložilo z vlastných zdrojov a grantov na tento účel, sa šplhá na viac ako dvojnásobok

„Školstvo na Slovensku bolo dlhé roky kapitálovo poddimenzované. Do nových investícií sa veľké peniaze nedávali, zachraňovali sa iba havarijné stavy. Preto sa mesto po prevzatí kompetencií v tejto oblasti pustilo podľa príkladu dobrého gazdu najprv do rekonštrukcie školských striech, aby zastavilo a odvrátilo hrozbu poškodzovania ďalších konštrukcií a zariadenia budov," povedal vedúci odboru investičnej výstavby Mestského úradu v Trnave Ing. Dušan Béreš.

ZŠ Spartakovská

Prvé prišli na rad školy, ktoré mali najväčšie problémy so zatekaním. Postupne boli zrekonštruované strechy na ZŠ I. Krasku, Bottovej, Kornela Mahra, v rokoch 2005 a 2006 sa uskutočnila rekonštrukcia striech dvoch učebných pavilónov školy na Námestí Slovenského učeného tovarišstva a pavilónu A na Vančurovej. Uskutočnila sa aj rekonštrukcia strechy telocvične na Atómovej a V Jame a rekonštrukcia strechy koncertnej sály ZUŠ M. Schneidera Trnavského.

ZŠ Nám. Slovenského učeného tovarišstva

Rekonštrukcia strechy školy na Spartakovskej ulici bola pôvodne súčasťou veľkého europrojektu transformácie školy na centrum vzdelávania, športu a kultúry pre žiakov i pre širšiu verejnosť, s ktorým sa mesto uchádzalo o grant v schéme Školská infraštruktúra. Pretože bola schválená len časť projektu obsahujúca výmenu plochej strechy na sedlovú s nízkym spádom a zateplením, výmenu okien, zateplenie budovy a obnovu fasády, mesto sa rozhodlo pre postupnú realizáciu projektu v plnom rozsahu z vlastných zdrojov. Rekonštrukcia školskej kuchyne na centrálnu vývarovňu s najmodernejšími parametrami a vybavením za 24 miliónov

ZŠ Bottova

ZŠ Vančurova

je už hotová, v budúcnosti by mali prísť na rad aj športoviská.

„Popri nosných investičných projektoch robíme v školách aj mnohé menej náročné úpravy, napríklad v roku 2003 sme opravili palubovku v telocvični na Spartakovskej a ešte v tomto roku by sme chceli položiť novú dlážku v telocvični na Atómovej ulici," pokračoval Dušan Béreš.

Táto škola bude mať ako prvá na Slovensku nový umelý športový povrch bežný v západnej Európe, ktorý však u nás zatiaľ existuje iba v niekoľkých športových areáloch. Stáť bude približne 1 milión 200 tisíc korún a hotový by mal byť do konca novembra.

Ďalšie investície šli do obnovy sociálnych zariadení, ktoré už boli v niektorých budovách vo veľmi zlom stave. Nové toalety sú napríklad v dvoch pavilónoch ZŠ na Gorkého ulici, v škole na Kornela Mahra a Limbovej, pripravená je ich rekonštrukcia na Mozartovej a Bottovej ulici.

„Zistili sme, že niektoré školy majú v zlom stave tiež vstupné rozvádzače elektroinštalácie. Pristúpili sme k ich modernizácii a oddelili sme školské kuchyne od budov školy, aby sa dala spotreba merať samostatne. Súčasne sme prispôsobili vstupné ističe na aktuálnu kapacitu, čím dosiahneme aj úsporu pri platbách za prenájom týchto zariadení," dodal Dušan Béreš.

-eu-

Pomoc pre týrané ženy a matky s deťmi

Azylový dom Tamara pre týrané ženy a matky s deťmi bude 8. novembra o 15.00 h slávnostne otvorený na Okružnej ulici v Trnave v priestoroch záujmového združenia Rodina.

Na území mesta doposiaľ zariadenie tohto typu chýbalo. Projekt preto privítalo aj Mesto Trnava a spoločne so strediskom sociálnej starostlivosti uzavreli so združením Rodina zmluvu o spolupráci.

Podľa slov členky tohto združenia a poslankyne mestského zastupiteľstva Ing. Blaženy Kráľovičovej pomoc týraným a zneužívaným ženám a matkám s deťmi je neoddeliteľnou súčasťou podpory zdravého fungovania rodiny. Vybudovanie azylového domu bolo preto logickým rozšírením pôsobnosti ich združenia, ktoré už komplexne zabezpečuje chod Trnavského materského centra a v Dennom stacionári pre dôchodcov poskytuje sociálne služby, poradenstvo a pomoc ľuďom s poruchami pamäti alebo s Alzheimerovou chorobou.

„Pri práci v Trnavskom materskom centre som sa neraz stretla s mamičkami, ktorých príbehy ma zarmútili. Zvláštne je, že aj uprostred takého veľkého mesta ako je Trnava, niekedy týrané ženy zostávajú osamotené, bez pomoci. Často sa hanbia hovoriť o svojich problémoch, postupne začínajú skreslene vnímať realitu, a tak sa môže stať, že keď ich trápenie konečne vyjde najavo, situácia je natoľko vyhrotená, že my už iba hasíme požiar, namiesto toho, aby sme mu predchádzali," povedala Blažena Kráľovičová.

V azylovom dome Tamara bude týraným ženám a matkám s deťmi poskytovaná komplexná starostlivosť v spolupráci s odborníkmi z oblasti sociológie, psychológie, práva a zdravotníctva. Cieľom je pomoc pri riešení extrémnych krízových situácií, v ktorých sa tieto ženy ocitli a ich návrat do normálneho života. *-eu-*

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

mesta Trnava na obdobie rokov 2007 až 2013 s výhľadom do roku 2020

II. časť (dokončenie dokumentu z októbrového vydania NzR)

■ **Štvrtou a zároveň poslednou prioritnou oblasťou v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava sú Verejné služby a občan.** Napĺňanie zámerov a cieľov v tejto oblasti je predpokladom zvyšovania kvality života obyvateľov mesta. Vo veľkej miere je venovaná sociálnej starostlivosti o občana, zdravotne postihnutým občanom, mladým rodinám, resp. rodinám s nižšími príjmami, ale aj špecifickým a problémovým skupinám obyvateľstva. Túto oblasť tvoria štyri zámery:

a) Komunikácia s občanmi. Zámerom mesta je vytvorenie lepšej obojstrannej komunikácie medzi mestským úradom, radnicou a verejnosťou. Okrem informovania obyvateľov o práci a zámeroch mesta je cieľom komunikovať s občanmi aj prostredníctvom rôznych prednášok a prezentácií v sociálnej oblasti a pod.

b) Vytváranie podmienok pre aktivity občanov, záujmových a profesijných skupín. Stredisko sociálnych služieb v spolupráci s mimovládnymi organizáciami a klubmi dôchodcov rozšíri služby pre seniorov s cieľom využívať ich kapacitu a možnosti, a tým ich aktivovať a zapájať do života. Cieľom je aj zmapovať pôsobenie mimovládnych organizácií na území mesta a pripraviť priestor pre ich aktívnu spoluprácu.

c) Obnova a budovanie mestských zariadení, čím sa budú vytvárať materiálne podmienky na poskytovanie kvalitných služieb obyvateľom mesta, či už v oblasti zdravotníctva, školstva alebo v oblasti výstavby sociálnych bytov.

d) Starostlivosť o špecifické skupiny. Zámerom mesta je v spolupráci s objednávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi rozšíriť ponuku a zvýšiť efektivitu poskytovaných sociálnych služieb pre okrajové skupiny a skupiny so špecifickými potrebami. Mesto chce svoje aktivity v tejto oblasti koordinovať s aktivitami Trnavského samosprávneho kraja a zároveň chce aktivizovať tretí sektor v absentujúcich oblastiach sociálnych služieb.

Plnenie každej z vyššie uvedených prioritných oblastí si vyžaduje zabezpečenie po stránke finančnej, administratívnej, personálnej a zároveň je podmienené aktívnou spoluprácou s Trnavským samosprávnym krajom a ďalšími inštitúciami.

Celý dokument prešiel procesom Strategického environmentálneho hodnotenia (SEA), ktoré bolo realizované podľa zákona č. 24/206 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Mesto Trnava má ambície stať sa neprehliadnuteľnou regionálnou metropolou, rozvíjajúcou svoje duchovné, kultúrne a akademické tradície. Mesto bude poskytovať zázemie pre kvalitný život obyvateľov, rozvoj talentov, vynikajúce prostredie pre úspešné podnikanie, investovanie a bude príťažlivé pre návštevníkov.

Každá prioritná oblasť, každý zámer a každý zadefinovaný cieľ v tomto materiále znamená určitý krok k ďalšiemu rozvoju hospodárskeho, kultúrneho a sociálno-spoločenského života v Trnave.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Trnava na roky 2007 až 2013 s výhľadom do roku 2020 je záväzným rozvojovým dokumentom pre vedenie mesta, pracovníkov mestského úradu a všetkých mestských organizácií. Jeho schválením sa začal proces postupnej realizácie jednotlivých aktivít.

Dokument bude zároveň nevyhnutným predpokladom pre možnosť čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ v budúcom programovom období 2007 až 2013.

Za dobrým vínom do trnavských pivníc

Možno to nebude veľmi neskromné, ak napíšem, že myšlienka členov rodiaceho sa trnavského spolku priateľov vína obnoviť vinárske tradície mesta Trnava, ktorú okamžite podporila aj mestská samospráva, priniesla do starobylých pivníc historického jadra nový život a až nečakané nadšenie pre ich opätovné spoznávanie. O pivniciach pod historickými budovami sa vedelo, hovorilo sa o nich, ale nebola žiadna príležitosť na ich prehliadku. Čas plynie, pivnice sa opäť otvárajú. V sobotu 4. novembra nastane už po štvrtý raz jedinečná možnosť prejsť nimi v rámci populárneho podujatia Deň vínnych pivníc v Trnave.

K dispozícii na obhliadku a najmä degustáciu vín budú nielen niektoré už známe priestory, počínajúc „objavom" prvého ročníka – pivnicou Spolku sv. Vojtecha, až po pivnicu pod Západoslovenským múzeom. K trnavským hotelom s historickými pivnicami pribudol Malý Rím. K súkromným pivniciam na Kapitulskej, inokedy neprístupným verejnosti, zasa pivničky na Halenárskej. Svoje podzemné postavenie si posilnila aj Hlavná ulica, lebo okrem známeho Dobrého pocitu sa prezentuje aj radničná Aida, pivnica vo Svatého pasáži i novootvorená Trnavská pivnica, zatiaľ s vchodom z Trhovej.

Popri už z minulého ročníka známych pivniciach na Hviezdoslavovej, Jerichovej a Jeruzalemskej, chystá sa zažiť svoju obnovenú, hoci len poldňovú premiéru kedysi dobre známa pivnica na Hornopotočnej. Hádam sa nemýlim, ak za hrozienko tohto štvrtého ročníka trnavského dňa vínnych pivníc označím možnosť vstupu do legendárnej pivnice Fortuna. Vďaka veľkému pochopeniu súčasných majiteľov sa to podarilo v nádeji, že návštevníci budú tolerantní voči ešte nedobudovanému okoliu.

Do podujatia sa podarilo tento raz zaangažovať až devätnásť pivníc. Spôsob, ako nimi putovať za dobrým vínom, je veľmi jednoduchý: Treba, aby si každý potenciálny záujemca zakúpil vínny pas, ku ktorému dostane kapsičku s príležitostným pohárikom. Nuž a vo vínnom pase nájde mapku historického centra Trnavy aj s vyznačenými vínnymi pivnicami. Potom stačí už len stanoviť si poradie a azimut, prípadne sa rozhodnúť, u ktorých vinárov budeme chcieť degustovať.

Organizátori nesiahali k žiadnym prevratným krokom, z osvedčených pozvali vinárov z Bojničiek, Radošiny, Nitry, Vrábľov, Dvorov nad Žitavou, Veľkého Zálužia, Čajkova, Veľkého Krtíša, Šintavy, Vinohradov nad Váhom a Tibavy. Nechýba ani skalický Masaryk spolu s našimi Jánom Hornáčkom, Pavlom Šulanom a aktívnym Spolkom vinárov a vinohradníkov zo Zelenča. Vzhľadom na skutočnosť, že o čosi neskôr organizuje svoje vinárske putovanie aj Malokarpatská vínna cesta, ponuku z tohto regiónu sme opäť zúžili. Tentoraz na Bočkovo šenkvické víno a po dlhšej prestávke sa v Trnave opäť objaví Borikovo víno z Pezinka. Úlohu hrozienka medzi nimi by mali predstavovať Arcibiskupské zámecké sklepy z Kroměříža a sme zvedaví aj na absolútnych nováčikov – vína z Nesvád a Čajkova.

Ponuka je teda rozsiahla, dúfajme, že bude aj vydarená. Vinári sa tento rok síce „sťažujú", že im príroda pripravila akosi veľa práce – predovšetkým z tokajskej oblasti sa objavili takéto ospravedlnenia – ale i tak verme, že stretnutia s vinármi a ich vínkom v trnavských pivniciach budú úspešné a najmä zdraviu prospešné. Aby sme všetci našli dobrú mieru a správnu cestu!

Edo KRIŠTOFOVIČ, Vincech – Trnavský spolok priateľov vína

Ľudia a udalosti v histórii Trnavy

1. 11. 1846 ➤ Trať konskej železnice Bratislava – Trnava bola predĺžená až do Serede (160. výročie).

1. 11. 1871 ➤ V Trnave sa narodil matematik Ľudovít SCHLESINGER, ktorý pôsobil ako profesor na univerzite v Giessene v Nemecku (135. výročie).

3. 11. 2001 ➤ V Bratislave umrel básnik a prekladateľ Vojtech MIHÁLIK, rodák z Dolnej Stredy a absolvent trnavského gymnázia (5. výročie).

4. 11. 1931 ➤ V Trnave sa narodil futbalový brankár, člen majstrovského teamu Spartak Trnava a viacnásobný čs. reprezentant Imrich STACHO, zaslúžilý majster športu a nositeľ Uznania za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava (75. výročie).

8. 11. 1916 ➤ V Suchej nad Parnou sa narodil Július LANÁK, profesor Strednej ekonomickej školy v Trnave a autor učebníc strojopisu a techniky administratívy (90. výročie).

9. 11. 1906 ➤ Narodil sa český pedagóg a odborný publicista Vladimír VÁCLAVÍK, ktorý v rokoch 1959 – 61 pôsobil ako riaditeľ Pedagogického inštitútu v Trnave (100. výročie).

10. 11. 1946 ➤ V Trnave bol založený Horolezecký klub (60. výročie).

12. 11. 1726 ➤ V dnešnom Rumunsku sa narodil profesor fyziky a matematiky na Trnavskej univerzite Anton RADIČ, autor učebníc fyziky (280. výročie).

12. 11. 1926 ➤ V Chtelnici sa narodil lekár, univerzitný profesor, odborný publicista a básnik Karol KAPELLER, priekopník využitia elektrónovej mikroskopie v zdravotníctve na Slovensku, ktorý študoval na gymnáziu v Trnave (80. narodeniny).

14. 11. 1906 ➤ V Trnave sa narodil herec a režisér Martin GREGOR, člen SND v Bratislave, ktorému roku 1998 bolo udelené Čestné občianstvo mesta Trnava in memoriam (100. výročie).

15. 11. 2001 ➤ V Trnave umrel spisovateľ, prekladateľ, publicista a kňaz Štefan SENČÍK, redaktor slovenského vysielania Vatikánskeho rozhlasu, misionár v Austrálii a v Kanade, viceprovinciál slovenských jezuitov v zahraničí, ktorý študoval na gymnáziu v Trnave (5. výročie).

19. 11. 1816 ➤ V Budapešti umrel trnavský rodák Ľudovít TEHEL, lekár, prírodovedec, chemik a odborný publicista (190. výročie).

20. 11. 1971 ➤ V Trnave umrel riaditeľ divadla, dramatik a herec Rudolf DEBNÁRIK, autor divadelných hier pre deti a mládež (35. výročie).

22. 11. 1936 ➤ V Trnave bol slávnostne odovzdaný svojmu účelu evanjelický cintorín (70. výročie).

24. 11. 1876 ➤ V Trnave umrel profesor Učiteľského ústavu a gymnázia, hudobný skladateľ a regenschori Alexander KAPP (130. výročie).

27. 11. 1641 ➤ Cisár FERDINAND III. zvolal do Trnavy vyšetrovaciu komisiu, ktorá mala rozsúdiť spory medzi mestom a univerzitou (365. výročie).

27. 11. 1946 ➤ V Trnave sa narodil grafik František BLAŽO (60. narodeniny).

28. 11. 1886 ➤ Narodil sa český projektant a technik Ivo BENEŠ, tvorca smerného územného plánu mesta, ktorý dal základný impulz stavebnému vývoju Trnavy (120. výročie).

28. 11. 1946 ➤ V Trnave sa narodil hudobník a publicista Marián MRVA (60. narodeniny).

29. 11. 1806 ➤ V dnešnom Maďarsku umrel pedagóg, dramatik a náboženský spisovateľ František Xaver KOZMA, profesor Trnavskej univerzity a riaditeľ seminára (200. výročie).

30. 11. 1911 ➤ Vo Viedni sa narodil Ján NOVÁK, stredoškolský profesor v Trnave, športový funkcionár a tréner športovej gymnastiky (95. výročie). *(P.R.)*

História krypty v katedrálnom chráme

Katedrálny chrám sv. Jána Krstiteľa v Trnave postavili v rokoch 1629 – 1637 trnavskí jezuiti na základoch zbúraného stredovekého kostola a kláštora dominikánov (predtým johanitov). Donátorom kostola bol krajinský palatín Mikuláš Esterházi. Okrem toho, že kostol slúžil jezuitom a Trnavskej univerzite, mal aj sepulchrálnu (pohrebnú) funkciu, ktorá bola v niektorých prípadoch zdôrazňovaná aj špeciálnou príležitostnou dekoráciou. Preto sa pod chrámom rozprestiera krypta, ktorá slúžila za pohrebné miesto pre rodinu Esterháziovcov a iných popredných šľachticov Uhorska a prirodzene aj pre zosnulých členov jezuitského rádu.

Jezuiti prisľúbili Mikulášovi Esterházimu pochovávanie príslušníkov jeho rodiny až po štvrtú generáciu za obety, ktoré priniesla pri výstavbe chrámu. V roku 1641 tu bola s neobyčajným prepychom pochovaná palatínova manželka Kristína Ňáriová. Mikuláš Eszterházy dal pre túto príležitosť pokryť steny chrámu čiernym súknom a vybudovať v kostole impozantný katafalk (castrum doloris), okolo ktorého horelo vo dne i v noci tisícsto pozlátených a umelecky vyhotovených lampášov. O tri roky, 2. septembra 1645, zomrel aj sám zakladateľ chrámu Mikuláš Esterházi, ktorý bol prevezený do krypty univerzitnej baziliky s veľkou pompou, akú Uhorsko predtým nevidelo.

V bitke s Turkami pri Vozokanoch 26. augusta 1652 padli štyria synovia palatína Mikuláša Esterháziho – Ladislav, František, Gašpar a Tomáš. Za veľkej smútočnej slávnosti boli 26. novembra 1652 uložené ich telá do krypty chrámu. Zachoval sa nám aj obraz smútočného sprievodu, uberajúceho sa do chrámu s jeho presným popisom.

Z ďalších známych členov rodu tu boli pochovaní Daniel, Alexander a Štefan Esterházi. Na bočných stenách sanktuária je dodnes zachovaných sedem posmrtných štítov (mortuárií) členov rodiny Esterháziovcov a jeden Imricha Očkaja, pochovaných v krypte chrámu. V roku 1700 dal palatín Pavol Esterházi položiť na vchod do hrobky mramorový kameň s oslavným textom na pôvod rodu a smrť štyroch Esterháziovcov.

Z členov jezuitského rádu pochovaných v krypte kostola treba spomenúť pátra Jána Simonidesa, ktorý bol 31. októbra 1674 v Turej Lúke zavraždený z nenávisti ku katolíckej cirkvi. Zo strany jezuitov bolo najmä v 1. polovici 20. storočia vyvíjané úsilie o jeho blahorečenie. Krypta slúžila trnavským jezuitom až do ich zrušenia v roku 1773. Po presťahovaní Trnavskej univerzity v roku 1777 v kláštore a kostole žili vojenskí invalidi, neskôr to bol gymnaziálny kostol, krátky čas v správe saleziánov. Potom ho spravovala duchovná správa armády, v rokoch 1951 – 1977 Farský úrad Trnava – mesto a od 30. decembra 1977 je katedrálnym chrámom.

Pretože vchod do krypty sa nachádza v sanktuáriu kostola a na jej otvorenie bolo treba viac ľudí, v minulosti sa vchádzalo do nej len veľmi zriedkavo. Pri odovzdávaní kostola Farskému úradu Trnava – mesto v roku 1951 sa Posádková správa v Trnave zaviazala, že dá zamurovať päť vchodov, spájajúcich kostol s vojenským objektom. Ani po roku však tento záväzok nebol splnený, dochádzalo k vlámaniu do sakristie a otvárané boli aj

vchody do krypty, pričom jeden cementový bol poškodený. K poškodeniu hrobov v krypte mohlo prísť už aj v tomto období.

V roku 1980 bolo odhalené zničenie sarkofágov rodiny Esterháziovcov a poškodenie hrobov jezuitov zo strany vojakov sídliacich v susedných kasárňach. Vojaci sa prebúrali do krypty a chodili tam dlhšiu dobu. Svedčili o tom nájdené drevené stoly a stoličky, dokonca si sem zaviedli aj elektrický prúd. Poškodených bolo sedem sarkofágov (šesť väčších a jeden menší, pravdepodobne pre dieťa). Sarkofágy boli cínové, niektoré postriebrené a spájané olovom. Ich obsah nebol známy, lebo sa neotvárali. Možno však predpokladať, že telá zosnulých boli oblečené do dobových šiat a boli k nim priložené zbrane, šperky alebo iné znaky hodnosti. Prípadom sa zaoberala vojenská prokuratúra.

Možno, že otvorenie krypty Katedrály sv. Jána Krstiteľa v Trnave v súvislosti s pohrebom biskupa Pavla Hnilicu podnieti jej výskum, odhalí nové skutočnosti a možno oživí aj tradíciu pochovávania v nej.

Mgr. Rastislav KARABA

autor je historik, archivár Arcibiskupského úradu v Trnave

Zelligerov prínos pre Trnavu i Slovensko

Zvláštnu pozornosť medzi pedagógmi pôsobiacimi v Trnave si zasluhuje Jozef Zelliger, ktorý svoj život zasvätil učiteľstvu. Zomrel v Trnave 31. augusta 1886.

Jozef Zelliger, rodák zo Senice (21. októbra 1837), navštevoval gymnázium v Skalici, Bratislave a Nových Zámkoch. Ako 17-ročný zložil učiteľské skúšky s výborným prospechom a vyučoval na viacerých školách (Stará Turá, Veľké Leváre, Prievaly, Zohor). V Zohori sa oženil s učiteľkou Katarínou Šilhánekovou. Dvaja synovia boli kňazmi, z nich Alojz – bibliograf bol farárom v Trnave, kde zomrel v roku 1942.

J Zelliger bol od roku 1865 riaditeľom sirotinca v Malackách, kde založil a viedol miestny spevokol. Neskôr pôsobil na učiteľskom ústave v Trnave a v nasledujúcom roku sa tu stal aj riaditeľom. Tento učiteľský ústav bol posledným v bývalom Uhorsku, na ktorom Zelliger do roku 1885 vyučoval týždenne jednu hodinu aj slovenčinu.

V Trnave bol predsedom spolku učiteľov. Po zavedení metrickej sústavy chodil po okolí a osvetľoval význam nových mier. Počas prázdnin chodieval zbierať nové vedomosti do Viedne, Mníchova, Salzbachu, Ambergu a Passau.

Bol vynikajúci pedagóg, veľmi obľúbený medzi žiactvom i učiteľmi. Napísal, zostavil, preložil veľa pedagogických a iných odborných prác hlavne po slovensky, ale aj po maďarsky a nemecky.

Abecedár pre prvú triedu počiatočných katolíckych škôl vyšiel v 14 vydaniach. Druhá čítanka pre druhú triedu mala 7 vydaní. Tretia čítanka zostavená s J. Baranim dosiahla 5 vydaní. Z jeho pera vyšli aj nasledujúce práce: Praktický návod k písmočítaniu pre učiteľov slovenských škôl (1871), Zemepis Uhorska (1872), Stručná ústavoveda, čili občianske práva (1874 dve vydania), Zemepis koruny Sv. Štefana (1874), Cvičenie umu a reči (1874), Metrické, čili nové miery a váhy (1875), Metrické miery a váhy pre domácnosť (1875 aj po nemecky a slovensky) a ďalšie.

Redigoval výročné správy Učiteľského ústavu v Trnave v rokoch 1876 – 1883, bol spoluredaktorom Konfesionálnej školy (1872 – 1873). Prispieval do časopisu Cyrill a Method (1858 – 1861), Obzor (1864 – 1869), Priateľ školy a literatúry (1860), do Slovenských novín (1868) a Tatrana (1861).

Mimoriadne úspešný pedagóg Jozef Zelliger vychoval veľa uvedomelých slovenských učiteľov, aj keď vyučoval na maďarskej škole. Dosvedčili to mnohé listy, v ktorých mu pisatelia vyjadrovali veľké uznanie a vďaku.

M. HRADNÝ

Zo zákulisia Trienále plagátu Trnava 2006

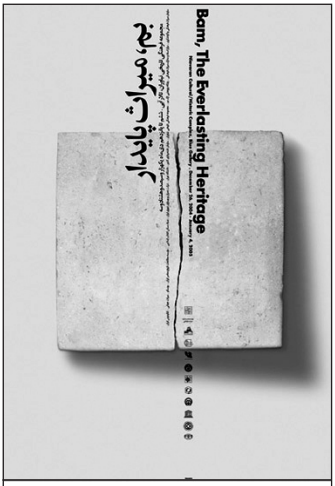

Majid Abbasi, Irán
Cena A. Warhola na TPT 2006

Tento článok nechce byť len upútavkou na výstavu, ale aj malým zamyslením sa nad súčasnou situáciou plagátu. Plagát je dôležitým umeleckým druhom, ktorý si jeho diváci často ani neuvedomujú, hoci veľmi ovplyvňuje ich výtvarné cítenie. Možno ste si všimli, že sa z našich ulíc stále viac vytráca a nahrádzajú ho neestetické informačné letáky. On sa však skôr iba sťahuje z exteriéru do interiéru – aspoň tak to tvrdili členovia poroty Trienále plagátu Trnava 2006 (TPT) na stretnutí s novinármi, ktorí boli zvedaví na súčasnú situáciu plagátu v krajinách, z ktorých porotcovia pochádzajú. Otázka vyprovokovala širšiu diskusiu, z ktorej vám prinášame niekoľko postrehov a názorov.

Predseda poroty Francúz Alain le Quernec sa nad súčasnou situáciou v tvorbe plagátov zamyslel týmito slovami: „Plagát je mŕtvy už od 60. rokov – už vtedy išla krivka v množstve jeho produkcie dole, ale vďaka rôznym bienále a trienále grafického dizajnu znovu stúpa. Plagát sa pôvodne zrodil pre reklamu (*podotýkame, že vo Francúzsku*), dnes však práve v reklame dochádza ‚k rozvodu' medzi autorom (*zastupuje ho anonymita agentúry, team ľudí*) a plagátom, dizajnéri ustupujú do úzadia. Milovníci plagátu občas pôsobia ako dinosaury, lebo veria, že plagáty by sa mali objavovať v uliciach. Prečo sa v nich neobjavujú? To by chcelo hlbšiu spoločenskú analýzu... Ale prečo teda plagát ešte vzniká? Je to duševné cvičenie, cvičenie inteligencie. Plagát je fantastický minimalizmus, môže ho robiť len nadšenec – je totiž veľmi ťažké povedať nejaké posolstvo v troch slovách (*najviac vždy hovorí ten, kto nemá čo povedať*). Plagát preto vždy zostane pre grafických dizajnérov výzvou."

Kurátorka tohto ročníka TPT Marta Sylvestrová spolupracuje aj s Bienále Brno, na ktorom sa predstavuje celý grafický dizajn. Veľmi ju teší, že práve trnavské trienále je sústredené len na plagát, a preto môžu byť do tejto súťaže zaslané dostatočne široké kolekcie – tolerantné k národom a školám, a hlavne k mladým ľuďom v samostatnej kategórii, z ktorých sa postupom času v ďalších ročníkoch stávajú profesionáli. Zhodla sa s predsedom poroty v tom, že zánik plagátu prišiel už v 60. rokoch, nakoniec ho však zachránil psychedelický hudobný plagát, a znovu sa takto prostredníctvom subkultúry dostal do sveta.

Dnes umelecký plagát zatlačila komerčná reklama, iba občas má komerčný plagát aj výtvarné kvality. Inak je už plagát skôr vec umelcov a aj vzniká ako voľné umenie – tlače s nízkym nákladom pre divadlá, artkiná, múzeá. Dôležité je, že TPT mapuje ich vznik za určitú periódu – vystavuje najlepšie, najkrajšie plagáty so silnými posolstvami, reagujúcimi na súčasné spoločenské problémy. Na vernisáži TPT sa Marta Sylvestrová z lásky k plagátu vyznala týmito slovami: „Plagát je poézia, je to metafora, ktorá pár slovami a obrazom vyjadruje hlbokú myšlienku, zároveň je zrozumiteľná a mení svet."

Karel Míšek z Českej republiky mal tiež pocit, že otázka novinárov stála na predpoklade zániku plagátu, o čom by sa v dnešnej dobe už dali organizovať aj sympóziá. Jeho nesmrteľnosť obhajoval tým, že stále a všade na svete sa poslucháči grafického dizajnu radi prezentujú plagátom. Vývoj sa však naozaj nedá zastaviť, médiá sa navzájom vytláčajú; samotná voľná grafika mala v dejinách rôzne funkcie, od vzorníka cez agitačný charakter a lacné kópie umeleckých diel, až po vznik plagátu na konci 19. storočia. Význam plagátu je podľa neho v tom, že môže rýchlo reagovať a komunikovať (*čo je opakom tlaku médií*), niesť v sebe posolstvo k rôznym spoločenským otázkam.

S týmto názorom súhlasila aj **Nemka Gertrud Nolte:** „Plagát je práve vďaka spoločenskému nezáujmu v ťažkej situácii, je to totiž vrcholne demokratické médium, a preto ho vytláča TV, rádio, internet. Je za ním množstvo práce, lacný efekt nie je plagát...“

Viceprezident ICOGRADA Weejay Archary z Juhoafrickej republiky videl dnešnú situáciu plagátu trochu inak. Podľa neho je plagát spôsobom komunikácie a prenosu informácií, a túto úlohu plnia v dnešnej dobe aj iné médiá a ostatné informácie na papieri. Preto je možno načase plagát ako druh redefinovať, rozšíriť jeho charakteristiku. Na tomto mieste je zaujímavé spomenúť, že vo svojej krajine je tento pán veľmi významným poradcom pre grafický dizajn v kultúrnej aj sociálnej sfére, preto možno vníma problematiku umeleckej vizualizácie rôznych projektov širšie či komplexnejšie ako ostatní zúčastnení kolegovia.

Na obranu plagátu sa postavil aj **predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš** s porovnaním situácie plagátu voči elektronickým médiám s ručnou a pásovou výrobou. S nástupom priemyslu predsa ručná výroba nezanikla, dovolíme si však dodať, že sa výrazne predražila, a to je veru tiež podobná situácia so situáciou plagátu – kvalitný plagát je tak trochu koníček a luxusný tovar zároveň, ale „dôležité je na ňom to, čo dokáže do diela vložiť jednotlivec“.

A ešte dôležitejšie je, že aj Tibor Mikuš ako najvyšší predstaviteľ TSK – zriaďovateľa Galérie Jána Koniarka v Trnave, je naklonený myšlienke zachovania a posilnenia kvality a tradície TPT, aby mohlo aj v budúcnosti sprostredkovať plagátovú tvorbu širokej verejnosti. Za jeho vznik pred osemnástimi rokmi poďakoval **významnému trnavskému tvorcovi plagátov Jozefovi Dókovi ml.**, ktorý tiež prispel do diskusie svojím názorom: „Plagát možno je mŕtvy, ale má aj posmrtný život. Niekedy jeho myšlienka po čase znovu ožije a stane sa aktuálnou. Na takýchto prehliadkach, ako je napr. TPT 2006, je fantastické, že ľudia z 50 krajín pošlú do jednej posolstvo svojich pozitívnych myšlienok – myšlienok o kultúre, inteligencii, kráse, tolerancii, ale aj nenávisti, lebo na ňu sa prostredníctvom plagátov poukazuje. A prečo plagát dnes nie je na ulici? Je to chyba, jeho posolstvo sa stráca práve tým, že neoslovuje dostatok ľudí...“

Dušan Junek ako predseda prípravného výboru TPT 2006 zakončil tlačovú konferenciu pomerne optimistickým konštatovaním: „Chcel by som byť mŕtvy tak, ako je dnes mŕtvy plagát, a zároveň po tejto smrti vedieť tak vyjadrovať myšlienky a ovplyvňovať ľudí, ako to dnes robí on.“

Diskusia o plagáte pokračovala aj na recepcii v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika, v príjemnej atmosfére umocnenej hudbou Blues House a spevom Jany Ružičkovej. V sprievode Jana Rajlicha st. bol okrem jeho syna (tiež grafického

dizajnéra) aj **František Borovec, ktorý dvanásť rokov vyučoval vzťahy grafického dizajnu a marketingu**, alebo, ak chcete, plagát v mediálnej komunikácii. Tak trochu si preto priznal vinu v tom, že sa plagát v súčasnosti (*vo forme bilboardov či podsvietených reklamných plôch*) stal slúžkou, ba dokonca použil aj tvrdšie (*neuverejniteľné*) slovo, voči iným obrazovým médiám. Aj podľa neho v prvom rade dnes pri jeho tvorbe zaniká individualita autora v reklamnej agentúre, lebo afišista je vlastne len čiastočkou kompletného marketingového programu na spracovanie – najskôr klienta a potom zákazníka.

V bývalých krajinách Československa je však podľa neho latka tejto marketingovej komunikácie postavená príliš nízko, často sa robí neprofesionálne, rýchlo a nekvalitne. Dôvodom k takémuto konaniu je podľa neho aj nízka náročnosť klienta, ktorý zhltne každý prvoplánový nápad. Ešte horšie je, keď sa klient o vizuálnu stránku nejakej akcie alebo propagácie vôbec nezaujíma. Nielen firmy, ale aj predstavenstvá miest či krajov ignorujú dôležitosť kvalitného estetického spracovania rôznych projektov, čím často poukazujú na to, ako málo im záleží na skutočnom ideovom obohatení tých, ktorým sú určené. Lacné, bezmyšlienkové a nekomplexné spracovanie vizuálnej stránky je často jedným zo schodíkov k neúspechu, nemôže osloviť a pritiahnuť. A zároveň necibrí výtvarnú náročnosť verejnosti, čo je jeho ďalší hriech...

Aj keď s podradným postavením plagátu vôbec nesúhlasil, predsa sa o otázke podnikateľského či právnického subjektu pri jeho tvorbe rozhovoril aj Karel Míšek. Hovoril z pozície kmeňového afišistu Divadla v Ústí nad Labem, ktoré k svojim predstaveniam stále vydáva malé série kvalitných plagátov, ale aby sme len nekritizovali, aj na Slovensku sa začína táto situácia znovu zlepšovať. Podľa neho k zániku plagátu, alebo k jeho ignorovaniu ako dôležitej súčasti estetického povedomia verejnosti, prispievajú investori práve tým, že im chýba tzv. renesančný charakter, vízia pozitívnej zmeny, budúcnosti. Možno aj špecifickými výstavami, ako je napr. TPT, ich treba „prevychovať“, aby si svoju dôležitosť v tomto smere uvedomili. Možno vás zaujme príklad s autom, ktorý Karel Míšek uviedol na ilustráciu svojich slov. Polmiliónové a jedenapolmiliónové auto plnia vo firme rovnakú funkciu a rovnako strácajú na hodnote, keby však finančný rozdiel medzi nimi „Niekto“ venoval do kultúry, o pár rokov by sa tieto peniaze odrazili v kvalitnejšom formovaní celej spoločnosti: záujme o veci verejné, chuti k samovzdelávaniu, podnikaniu, čestnejšiemu postaveniu k životu i spoločnosti v právnom štáte. Formuje nás totiž to, čo nás obklopuje. Neinvestícia sa naozaj nevypláca a poškodzuje spoločnosť dlhodobo. Skvelým príkladom takejto zmeny je napr. Fínsko, ktorého priemysel stojí na dizajne, a je to krajina ľudí plných úcty k človeku aj prírode.

Slovenský grafický dizajnér Milan Mikula, mimochodom, autor tohtoročného vizuálu k festivalu Divadelná Nitra, nám na otázku, ako to celé vidí on, povedal názor z trošku iného uhla: „Podľa mňa je chyba v malom množstve nekomerčných plagátových plôch...“

Ale TPT 2006 dnes môžeme nazvať aj jednou veľkou plagátovou plochou, akurát sa nenachádza pod holým nebom – so svojím zrozumiteľným posolstvom je však naozajstným mostom medzi vysokým umením a divákom, a preto by nemalo zostať nepovšimnuté. Na ulici musí plagát osloviť každého, do galerijných priestorov za ním treba ísť. Prosíme, nenechajte ho hovoriť naprázdno, skúste mu prísť porozumieť. Plagát je mŕtvy, nech žije plagát!

Miroslava KURACINOVÁ VALOVÁ

(P)o festivale Trnavské organové dni

Trnavské organové dni majú za sebou svoj jedenásty ročník. Francúzsko, Japonsko, USA, Rakúsko, Česko a Poľsko a samozrejme Slovensko. To je sumár krajín, ktoré reprezentovali účinkujúci na festivale. Nielen na to, aký bol tento ročník, ale aj aké sú zámery do budúcnosti, sme sa opýtali organizátora Stanislava Šurina.

■ Trnavské organové dni prešli prvou desiatkou. Vráťme sa do obdobia vzniku festivalu. Pri prvých koncertoch ste možno nepredpokladali, že sa z nich vytvorí pravidelný cyklus, ktorý sa medzi hudobným publikom stane navyše aj uznávaným.

❑ „Začiatkom 90. rokov som sa zúčastnil kurzu pre chrámových organistov v Grazi. Bolo to skvelé podujatie, na ktorom som sa veľa naučil a inšpiroval. Rozhodol som sa, že sa niečo podobné pokúsim zorganizovať aj na Slovensku pre našich organistov. Bolo to vyslovene potrebné, nakoľko sa v tejto problematike na Slovensku posledné štyri desaťročia nebolo možné vzdelávať. Hneď prvý ročník v roku 1996 mal úspech a zúčastnilo sa ho okolo štyridsať organistov z celého Slovenska. Pre kurzistov a zároveň aj verejnosť sme zorganizovali tri organové koncerty, ktoré sme s dr. Editou Bugalovou nazvali Trnavské organové dni. Podujatie podporili Mesto Trnava a Západoslovenské múzeum. Tým sa začala písať história festivalu. Organizačná práca s koncertmi bola tak náročná, že som sa po roku 1999 začal venovať iba tejto stránke podujatia. Kurzy pre chrámových organistov som však inicioval na Katolíckej univerzite, kde ich tím kolegov rozvinul do podoby grazerských Kirchenmusikwoche.“

■ Naučili sa teda Trnavčania za jedenásť rokov chodiť do nie celkom bežných koncertných priestorov? Našli si cestu k organovej hudbe?

❑ „Hoci organová hudba, tak ako každý druh skutočného umenia, nebude nikdy oslovovať masy tak ako populárna hudba alebo šport, organový festival v Trnave si svojich stabilných a početných návštevníkov našiel. Tohtoročný otvárací organový recitál sa začal o pätnásť minút neskôr, pretože stále vchádzali ľudia, ktorí obsadili chrámové lavice do posledného miesta. Aj u nás sme sa už naučili chápať chrám aj ako priestor, kde sa konajú koncerty. Chrámový koncert dokonca doslovne odporúča Bohoslužobná kongregácia z roku 1987 ako dôležitý pastoračný prostriedok. V týchto dokumentoch sa píše, že Katolícka cirkev chce týmto spôsobom sprístupniť svoje duchovné a kultúrne bohatstvo aj ľuďom zvonka, turistom, etc.“

■ Možno aj vďaka tomu sa posledné ročníky Trnavských organových dní stali bežnou súčasťou kalendára významných slovenských hudobných podujatí...

❑ „Tento rok sa v rámci festivalu uskutočnilo sedem koncertov. Prišlo na ne zhruba tisícpäťsto návštevníkov. Naše najvýznamnejšie hudobné podujatie – Bratislavské hudobné slávnosti – navštívilo štrnásťtisíc ľudí. Koncertov tu však bolo nepomerne viac a rozpočet takisto niekoľko desaťnásobne vyšší. Ako interpret aj ako organizátor

vnímam posledné roky ako prelomové. Zdá sa mi, ako keby sme pomaly prichádzali na to, že skutočné hodnoty demokracie netkvejú iba v mamone a v moci. Myslím si, že festival a záujem o to, čo svojim návštevníkom ponúka, to ako istý barometer potvrdzuje. Keďže často koncertujem v zahraničí, môžem porovnávať náš festival s inými. Koncerty v západnej Európe sú málokedy tak dobre navštevované ako u nás. Je to aj tým, že je tam veľa podujatí a kvalitná organová hudby znie aj na bežných liturgiách. Niekedy sa mi zdá, ako keby boli tými kvalitnými organmi a veľkolepými festivalmi presýtení.
Pre mňa je dôležité, že sa festival dostáva do povedomia širšej verejnosti. Potešila ma príhoda s mojim priateľom a kolegom prof. Gerardom Gillenom z Dublinu. Pred rokom ma koncom októbra navštívil v Trnave. Zastavili sme sa vo vinárni, kde si k nám prisadli dvaja študenti a odvážne sa pustili do anglickej konverzácie. Keď zistili, že je organista, hneď jeden z nich hrdo odpovedal: Aj my tu máme organový festival!"

■ Tradícia organových koncertov je teda vytvorená. Dá sa v ďalších ročníkoch ešte niečo zlepšovať?

❑ „Rád by som zotrval v tej koncepcii, do ktorej sa vyvinuli posledné ročníky. Naďalej by som chcel do programu okrem sólových recitálov zaraďovať koncerty pre organ so sólovým nástrojom, spevom alebo recitáciou. Záverečný koncert chcem zasa venovať uvedeniu nejakého významného vokálno-inštrumentálneho diela. Rád by som raz uviedol projekt organovej improvizácie k nemému filmu Johanka z Arku. Prestavte si plátno v gotickom dóme, kde beží čiernobiely film zo začiatku 20. storočia a organista umocňuje jeho dej svojimi improvizáciami na veľkolepom dómskom organe..."

-maju, foto G. Susko-

Trnavské zborové dni chcú novú budúcnosť

Najvyššie ocenenia na XVIII. medzinárodnom festivale speváckych zborov Trnavské zborové dni (TZD), ktorý sa uskutočnil od 12. do 14. októbra v Trnave, dostal miešaný spevácky zbor SOL ORIENS z maďarského Debrecénu pod vedením dirigentky Sarloty Demenyiovej. Maďarskí hostia sa umiestnili v prvom pásme s pochvalou poroty v kategórii sakrálnej hudby a ako jediní účastníci festivalu aj v prvom pásme kategórie svetskej hudby. Okrem toho získala dirigentka zboru Sarlota Deményi diplom za najlepší dirigentský výkon a zbor Cenu predsedu Trnavského samosprávneho kraja.

Zbory festivalu TZD hodnotila medzinárodná porota s predsedníčkou Mgr. Blankou Juhaňákovou, prof. Ferencom Sapszonom a prof. Jiřím Kolářom. Vyhodnotenie a odovzdávanie cien sa uskutočnilo v kine Hviezda v sobotu 14. októbra na piatom festivalovom koncerte s názvom Zbory zborom. Riaditeľ festivalu a dirigent trnavského speváckeho zboru Cantica nova Gabriel Kalapoš tu privítal aj nestora slovenských hudobných skladateľov a priateľa trnavského zborového festivalu Zdenka Mikulu, ktorý súčasne oslávil svoje deväťdesiate narodeniny. „Taký starý chlap ako ja by pri blahoželaní nemal mať slzy v očiach, ale ja ich mám. Bolo to dojemné a na ten môj zbytok života to bude pekná spomienka. Som šťastný, že som mal možnosť prežiť oslavu mojej deväťdesiatky v rodine spevákov a speváčok zborov, ktoré sa zúčastnili trnavského festivalu. Bol by som rád, keby im pri spievaní žiarili oči tak, ako som to teraz videl, a aby rozdávali krásu zborového spevu nielen Trnavčanom, ale všetkým ľuďom dobrej vôle," poďakoval sa za spievané zborové zdravice Zdenko Mikula.

Aj na tohtoročných Trnavských zborových dňoch sa opäť potvrdilo, že Trnava má pevnú pozíciu na mape zborového spevu. „V Trnave som ako študent začal spievať v Akademickom zbore PdF UK pod vedením dirigenta Jozefa Potočára, a to zanechalo vo mne nezmazateľné stopy. Mám aj manželku Trnavčanku a všetky moje tri deti, napriek tomu, že bývame v Trenčíne, sú Trnavčania, lebo sa tu narodili. Dirigovaniu zborov sa venujem viac ako tridsať rokov. V tomto krásnom meste som už niekoľkokrát spieval s rôznymi zbormi, ale so svojim vlastným som na TZD, ktoré sú už v Európe známe, prvýkrát," povedal pre Novinky z radnice dirigent Trenčianskeho speváckeho zboru Jozef Vakoš.

Aj keď trnavské spevácke zbory nesúťažili, na festivale sa so svojím stabilne výborným výkonom nestratili – či už to bol štvrtkový nesúťažný koncert s Bradlanom a Tirnaviou, alebo slávnostný otvárací koncert (tiež nesúťažný) v piatok 13. októbra, kde popri vynikajúcom Speváckom zbore slovenských učiteľov z Trenčianskych Teplíc nadchla všetkých v sále aj Cantica nova.

Trnavský festival je už stálicou v slovenskom zborovom živote. Za osemnásť rokov sa tu prezentovalo dvesto zborov z trinástich krajín. Spontánne prejavy radosti z umiestnenia v súťaži, vyhadzovanie dirigentov do vzduchu, vymieňanie kontaktov, vzájomné gratulácie – to všetko patrilo k atmosfére doterajších osemnástich ročníkov.

V mysliach účastníkov Trnavských zborových dní ešte doznievajú tóny a spomienky na Trnavu, organizačný tím z mestského úradu a Trnavského osvetového strediska však už v týchto dňoch myslí na budúcnosť, aby festival vstúpil do tretieho desaťročia s novou tvárou hodnou vytvorenej tradície.

„Nie je to len profesionálne zdatný tím, ale aj ľudsky a kamarátsky, čo sa prenášalo i na celkovú atmosféru podujatia. Lebo to je to pravé orechové tohto festivalu. Nielen súťaživosť medzi zbormi, ale aj priateľstvo a súzvuk spriaznených duší zúčastnených. Symbolický koncert Zbory zborom ukázal, že ide najmä o hudbu a o spoločnú ušľachtilú záľubu," zdôraznil na záver Gabriel Kalapoš.

Marián MRVA

Mladí filatelisti robia česť Trnave

Už vyše dve desaťročia pracuje pri Klube filatelistov Tirnavia krúžok mladých filatelistov. Počas školského roka sa pätnásť chlapcov a dievčat schádza pravidelne každý piatok v Základnej škole na Nám. Slovenského učeného tovarišstva, odkiaľ je aj najviac členov krúžku. Mladí adepti filatelie si vzájomne vymieňajú známky, učia sa základom filatelie, zúčastňujú sa poštových a filatelistických ankiet, kreslia návrhy poštových známok a pripravujú sa na rôzne súťaže. Ich významnou činnosťou je aj tvorba filatelistických exponátov, s ktorými sa zúčastňujú každoročne niekoľkých výstav poštových známok.

Svojou tvorbou sa predstavili na premiérovej výstave v Poprade, na národnej výstave Nitra 2006 a na propagačnej výstave v Košiciach. So svojimi exponátmi dosiahli významné ocenenia: Dominika Nevrlová získala pozlátenú medailu s exponátom DOPLATNÉ a Martin Plank získal striebro za exponát Zo Zeme do kozmu. Najmladší členovia krúžku dostali bronzové a postriebrené medaily: Erik Benovič za exponát 11 proti 11, Milan Šimik za Svet koľajníc a Denis Dvorák za exponát S malou a veľkou loptou a nakoniec Štefan Horváth za exponát Na starých a nových kolesách.

Dobrú teoretickú prípravu preukázali mladí Trnavčania vo filatelistickej olympiáde, ktorá bola v roku 2005/2006 zameraná na tému Symboly Slovenska a cesty slovenskej štátnosti. V krajskom kole olympiády sa na prvých miestach, ktoré im zaručili postup do celoslovenského finále olympiády, umiestnili Dominika Nevrlová, Martin Plank a Denis Dvorák ako víťazi svojich kategórií. Na Kongrese mladých filatelistov, ktorý sa konal na záver minulého školského roka v Nitre spolu s finále filatelistickej olympiády, najlepšie – ako víťaz kategórie – skončil Martin Plank a D. Nevrlová získala 2. miesto.

Krúžok dosahuje v rámci západoslovenského regiónu popredné ocenenia a patrí medzi najlepšie na Slovensku. Je to aj vďaka Mestu Trnava a dotácii, ktorú krúžok získal za Projekt filatelistickej olympiády. Mladí filatelisti svojou činnosťou prostredníctvom poštových známok nášmu mestu robia česť a v konkurencii ostatných krúžkov Slovenska sa nedajú zahanbiť. *Ján MIČKA*

Ľudovít Štúr a my

Pod týmto názvom bola začiatkom roka vyhlásená výtvarná súťaž o najkrajší návrh na príležitostnú poštovú známku. Témou súťaže bol Rok Ľudovíta Štúra.

Súťažiaci stvárňovali nielen jeho portrét, ale i slovenský jazyk, slovo, či nárečie. Práce mohli byť vyhotovené čiernobielo i farebne a ľubovoľnou technikou. Organizátormi súťaže boli Trnavský samosprávny kraj, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave, regionálne knižnice kraja a Mesto Trnava.

Niektoré práce vznikali na tvorivých dielňach v priestoroch Knižnice Juraja Fándlyho – po skončení literárnej hodiny o Ľ. Štúrovi. Deti sa mohli v rozhovoroch s hosťom Mgr. Jánom Mičkom z Klubu filatelistov Tirnavia niečo zaujímavé dozvedieť aj o známkach a filatelii. Väčšina prác vznikala v triedach s pedagógmi a boli doručené osobne alebo poštou.

Do súťaže sa zapojilo 164 autorov so 187 prácami nielen z Trnavy, ale aj z iných miest a obcí trnavského kraja. Zaujímavé dielka prišli napríklad až z Lučenca, Sniny a Bratislavy.

V septembri vybrala porota, ktorej predsedom bol akad. maliar Miroslav Cipár *(na fotografii vľavo)*, najlepšie práce na výstavu. Na vernisáži výstavy začiatkom októbra bolo ocenených 12 autorov víťazných výtvarných prác. V kategórii do 10 rokov sa umiestnila ako prvá Lenka Chladná z Trnavy, v kategórii do 15 rokov bola prvá Lucia Blažeková z Trnavy, v kategórii do 18 rokov zvíťazil Trnavčan Adam Peciar a spomedzi žiakov základných umeleckých škôl bol najlepší Roman Vráblik zo ZUŠ na hollého ulici v Trnave.

Výstava je putovná, a tak najkrajšie výtvarné návrhy na príležitostnú poštovú známku k Roku Ľudovíta Štúra uvidia nielen návštevníci trnavskej knižnice, ale i knižníc v Galante, Senici a Dunajskej Strede. *-KJF-*

O vplyve tučniakov na teroristický ruch

alebo ako trnavských muzikantov šikovali kalašnikovmi do lietadla

Keď som začiatkom mája 1970 na moskovskom civilnom letisku Šeremetevo prvýkrát stupil na pôdu bývalého ZSSR, nemohol som tušiť, že Šeremetevo sa na veľa rokov stane tragikomickou súčasťou môjho života. Vtedy som bol členom koncertného šou programu Sedem strieborných, s ktorým sme vystupovali v Moskve spolu s Karlom Gottom, Laternou magikou, Baletom Praha a inými význačnými umeleckými telesami. Bol to úspech. Keď sme po dvoch týždňoch odchádzali domov, mali sme už vo vrecku podpísanú zmluvu na koncertnú šnúru po sovietskych republikách na budúci rok.

Keď sme na Šeremeteve za súmraku prechádzali colnou a pasovou kontrolou, pred sebou sme hnali diaľkovo ovládané tučniaky, ktoré mali miesto očí svietiace žiarovky. To tam ešte nebolo. Naivne sme sa tešili, že upútavame na seba pozornosť a vzbudzujeme rozruch. Dnes by nás pravdepodobne zatkli ako potencionálnych teroristov. Sovietsky zväz však mal v tých časoch síce diskrétny, ale zato nepochybne pozitívny vzťah k špecialistom i radovým pracovníkom z teroristickej branže. Sovietski colníci preto nerobili žiadne problémy a urýchlene nás odbavili.

Keď Sedem strieborných vo februári 1971 opäť priletelo na Šeremetevo, tučniaky sme už so sebou nemali. Bagážnici sa k nám a k našej batožine správali štandardným spôsobom. Keď sme sa ohradili, podguráženého bagážnika to zjavne pobavilo. So smiechom zobral do rúk náš klávesový nástroj, zodvihol ho nad hlavu a rozpažil. Kláves tvrdo pristál na dráhe letiska. Neprospelo mu to. Svoj protest dal najavo príšernými zvukmi hneď na prvom koncerte pre novinárov a pracovníkov kultúry.

Už s opraveným klávesom sme absolvovali úspešné koncerty v Kazani, Frunze (dnešný Biškeg), Alma Ate, Kemerove, Odese a iných hlavných mestách ZSSR. Keď sme pristávali vo februári lietadlom v Novosibirsku, kapitán hlásil, že vonku je – 42° Celzia. Aparatúra už bola vyložená, lietadlo preč a nám chýbali zosilňovače. Potom nám oznámili, že zosilňovače omylom odleteli na ďaleký východ do Chabarovska.

Nepáčilo sa mi, že naša aparatúra cestovala samostatne do celkom iných končín ako my. Keď som v roku 1975 pripravoval skupinu Pramene na prvý koncertný zájazd do Sajuzu, preventívne som sa spojil s leteckými inštruktormi. Tí mi zistili najmenšie rozmery dverí do batožinového priestoru osobných lietadiel používaných v socialistickom tábore. Podľa nich som dal potom vyhotoviť dve drevené debny, do ktorých sa zmestila celá naša hudobná aparatúra. Pramene takto bez problémov absolvovali niekoľko leteckých zájazdov v ZSSR. Táto idyla trvala až do 1978.

Vtedy, keď sme po koncertnej šnúre čakali na Šeremeteve na lietadlo, nám v poslednej chvíli oznámili, že nemáme zaplatenú nadváhu. Nebola to pravda. My sme vtedy ešte žiadnu nadváhu nemali, spiatočné letenky boli zaplatené a s nimi aj transport aparatúry. Vysvetlili sme to sovietskym colníkom. Tí nás s úsmevom ubezpečili, aby sme len smelo nastúpili do lietadla, že aparatúru pošlú obratom za nami. Ja som im povedal, že do lietadla nenastúpim. Jožko Móric sa ku mne pridal a lietadlo odletelo bez nás.

Bol koniec novembra. Sedeli sme v obrovskej letiskovej hale na drevených debnách, hrali sme na gitare a spievali. Okolo nás prúdili davy ľudí. Zjavne sme sa im páčili. Zvečerievalo sa, ale nikto z kompetentných si nás nevšímal. Na debnách sme aj spali. Snívalo sa nám o francúzskych a nemeckých vojakoch, ktorí v Rusku zamrzli. Tak sme ráno predali jednu gitaru a kúpili si vodku.

Hľadal som pomoc v kancelárii Československých aerolínií. Tam však miesto občana z Československa sedel ruský tavarišč Gusev. Povedal mi, že ak sa chceme dostať s aparatú-

rou domov, treba zaplatiť 300 rubľov. Tvrdil som, že všetko už bolo vopred zaplatené, a že ak sa aj vyskytla nejaká chyba, tavarišč Gusev by mal myslieť na to, že medzi ľudom Československa a Sovietskeho zväzu je družba...

„Družba je družba a dengi sú dengi," povedal tavarišč Gusev múdru vetu, ktorá za socializmu nemala o nič menšiu váhu ako dnes. Tak sme pár dní hrali a spievali na Šeremeteve na aparatúre, predávali jej časti a zohrievali sa vodkou.

Pri čakaní na zázrak som raz v dave cestujúcich zazrel Trnavčana, kamaráta Mariana Kramára. Náhlil sa, aby nezmeškal lietadlo domov. Stručne som mu vysvetlil, v čom délo a on ma priateľsky ubezpečil, že mi rublíky požičať nemôže.

Potom si ma dal zavolať tavarišč Gusev, a po troch dňoch sme konečne odleteli domov aj s aparatúrou nejakým vojenským špeciálom. Ani ruble nepýtal. Neviem, čo ho podnietilo k takému veľkému činu. Možno sa k nemu dostala informácia o československých teroristoch s diaľkovo ovládanými tučniakmi.

Po tomto zážitku som si povedal, že už nikdy nepôjdem koncertovať do ZSSR. Sľub som statočne dodržiaval. V roku 1989 však dostali Pramene ponuku koncertovať v Mongolsku, v Ulánbátare. Až pri medzipristátí v Moskve som si uvedomil, že Šeremetevu som sa nevyhol. Z Moskvy sme leteli do Irkutska, kde všetkým cestujúcim hľadali v batožine nejaké protisovietske letáky v mongolčine. Bol som rád, že žiadne so sebou nemáme. Keď nič nenašli, mohli sme odletieť a pristáť v Ulánbátare.

Tam sme dva týždne koncertovali v najväčšom Mongolskom dome kultúry a bývali v hoteli Ulánbátar. Mali sme veľký úspech. Všetci o nás vedeli. Počas posledného koncertu nám Mongoli vykradli šatňu a tak sme z Ulánbátaru odleteli úplne naľahko, v rovnakých zelených kordových koncertných oblekoch.

Na Šeremeteve sa Pramene stali stredobodom pozornosti. Salutovali nám skupinky vojakov a milicionárov. Číňania sa na nás usmievali a ukláňali sa v pekných modrých rovnošatách, vynájdených v časoch Maovej kultúrnej revolúcie. Úctivo nás zdravili i poľovníci ošľahaní vetrami tajgy, tundry, stepi a Sibíra. Všetko bolo v najlepšom poriadku, až kým sa na informačnej tabuli neobjavil náš let a my sme sa chceli aj s aparatúrou pobrať do lietadla. „Éto nevazmóžna nagruziť v samaľót," informoval nás sovietsky colník a ukazoval na debny s aparatúrou.

Nič nové. „Zostanem s aparatúrou na letisku," vyhlásil som a Móric sa ku mne pridal. Vtedy som už vedel, že na Šeremeteve pri odlete hudobných skupín zo Sajuzu schválne nenakladajú do lietadiel hudobné aparatúry pod zámienkou, že sa nevojdú do lietadla. Keď potom kapela odletí bez aparatúry, speňažia ju.

Už sme s Móricom sedeli na aparatúre ako kvočky na vajciach, keď sa objavil môj starý známy tavarišč Gusev z Československých aerolínií aj s dvomi červenoarmejcami. Vyzval nás, aby sme nastúpili do lietadla. Povedali sme, že bez aparatúry nenastúpime. Tavarišč Gusev však už bol lepšie informovaný. Tento raz nešiel zháňať vojenský špeciál, ba nevyslovil ani vetu o priateľstve a peniazoch. Bez slova pokynul vojakom, tí obtiahli svoje samopaly svetovo preslávenej značky Kalašnikov a namierili ich na nás. „Stupajte", vyzval nás stručne tavarišč Gusev. Nedalo sa diskutovať. Nastúpili sme do lietadla. „Chlapci, preboha, čo sa stalo, že vás takto vedú?" pýtali sa súcitne niektorí cestujúci. Iní sa zase pohoršovali: „Proč nejsou v poutech?"

Samozrejme, že sme odleteli bez aparatúry. Nastal krušný mesiac vybavovania, čakania a nespočítateľných telefonátov. Obrat nastal až vďaka iniciatíve našej priateľky Noriky Suranovskej, ktorá bola s nami ako zástupkyňa Ministerstva kultúry SR v Mongolsku. Tá sa zaslúžila o to, že sme našu aparatúru jedného pekného dňa mali opäť uvidieť v colnom priestore bratislavského letiska. Malo to však drobnú chybičku krásy. Namiesto debny s našou aparatúrou sme dostali debnu s harfou Českej filharmónie. Odvtedy už s hudobnou aparatúrou nelietam.

Marián MRVA

Premiéra Memoriálu Imricha Stachu

Koncom novembra sa začnú Trnavské dni telesnej kultúry

■ **VEĽKÁ CENA MESTA TRNAVY V DŽUDE** – Prvá novembrová nedeľa pridá do kroniky trnavských džudistov 33. záznam Veľkej ceny mesta. Tradičnú súťaž organizujú slávisti spolu s mestským magistrátom. Štáb vedie reprezentačný tréner juniorov SR Jozef Svátek, účastník nedávnych MS tejto kategórie v Dominikánskej republike (vo výprave bol aj jeho zverenec Lukáš Stupavský, študent Športového gymnázia v Trnave). Na tatami Mestskej športovej haly nastúpi o 11. h okolo dvesto športovcov do 23 rokov z piatich štátov. Záujemcovia o sledovanie ich päťhodinového súperenia v kimonách budú mať bezplatný vstup do hľadiska.

■ **VENOVANÉ PAMIATKE NEZABUDNUTEĽNÉHO CAPANA** – Na palubovke Mestskej športovej haly sa predstaví počas druhého novembrového víkendu tucet výberov oblastných futbalových zväzov zo západného Slovenska. Riaditeľstvo turnaja pod vedením Petra Moravčíka, predsedu komisie mládeže a školského futbalu ZsFZ, vypísalo dvojdňové zápolenie pre približne 170 chlapcov – narodených v r. 1993 a mladších. Po desiatich kapitolách Pohára Imricha Stachu sa prvý raz bude hrať memoriál na uctenie si pamiatky jedného z najlepších európskych futbalových brankárov v päťdesiatych a šesťdesiatych rokoch minulého storočia, dvojnásobného účastníka majstrovstiev sveta (zomrel v januári 2006). Po oba dni sa rozkrúti turnajový kolotoč Capanovho memoriálu o ôsmej hodine. Mesto Trnava, už tradične patriace do turnajového štábu, odmení trofejami všetky družstvá, ale aj najlepších jednotlivcov – brankára, hráča v poli a strelca. Prvenstvo príde obhajovať ObFZ Dunajská Streda.

■ **BEH PRIATEĽSTVA** – V sobotu 25. novembra ožije mestský športový areál Na rybníku atletickým ruchom. O 10. h sa postaví na štart prvá kategória 36. dielu populárneho jesenného krosu. Jeho základy položili v decembri 1970 poslucháči vtedajšej Pedagogickej fakulty UK. Historické primáty si odniesli reprezentanti Anton Javorka (ŠK Piešťany) – Ľudmila Lovečková (Slávia Trnava). Po dvadsiatich kapitolách a ročnej prestávke (1990) sa dianie presťahovalo na štadión Slávie. Posledná sobota v tomto mesiaci pozýva na Beh priateľstva všetkých atlétov, no vítaní budú aj milovníci rekreačných pohybových aktivít zdravia. Po žiakoch vybehnú na trať dorasty a dospelí. Zároveň pôjde o otváracie podujatie Trnavských dní telesnej kultúry, ktoré už tradične vyhlasuje mestský magistrát v závere starého roka.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Kaleidoskop z mestských športovísk

■ **STREDOŠKOLSKÝ POHÁR V ATLETIKE DRUŽSTIEV** – Pamiatku obľúbeného pedagóga, významnej trénerskej osobnosti trnavského športu Františka Gažu si uctili mladí atléti v 19. ročníku Stredoškolského pohára. Slávistický stánok Na rybníku privítal šesť družstiev (päť trnavských, jedno zahraničné). Súperili v devätnástich chlapčenských a siedmich dievčenských disciplínach. Poradie: 1. Združená SPŠ (102 bodov), 2. Absolventi usporiadajúcej strojníckej priemyslovky (87), 3. SPŠ stavebná, 4. Gymnázium A. Merici (oba tímy po 67, SPŠS mala väčší počet

víťazstiev), 5. Toldi Nagykőrös (maďarská partnerská škola domácej ZSPŠ, 49), 6. Gymnázium J. Hollého (40).

■ **SLUŠIVÝ POLSTOROČNÝ HÁV KRÁĽOVNEJ ŠPORTOV** – Od poslednej septembrovej soboty máme v Trnave Mestský atletický štadión Antona Hajmássyho. Slávnostné predpoludnie bolo spojené s uvedením nového názvu. Tabuľu odhalil prvý muž radnice Ing. Štefan Bošnák spolu s MUDr. Pavlom Hajmássym, synom úspešného trénera. Memoriál Mikuláša Čordáša vo vrhačskom štvorboji mužov sa stal koristou Vladimíra Kadlečíka (AK SSK Vítkovice). Z toho istého severomoravského klubu pricestovala aj Romana Gromanová, ktorá vyhrala Memoriál Radky Charfreitagovej vo vrhačskom štvorboji žien. Memoriál Antona Hajmássyho v skoku mužov do diaľky získal Sylwester Bednarek, člen početnej výpravy z poľského vojvodstva Lodž. Štít mesta Trnavy na 1500 m bežali ženy 33. raz a po dlhom sóle dosiahla Petra Mráziková (Školský atletický klub SPŠ Trnava) piaty najrýchlejší čas v celej histórii mítingu – 4:40,80 min. Stretnutie generácií, druhé dejstvo sviatočného dňa, sa začalo krstom novej knihy k 50. výročiu atletiky v Slávii Trnava. Mestské zastupiteľstvo prispelo na toto sympatické dielo sumou 50 000 korún. Krstným otcom sa stal primátor mesta. Jubilujúci klub prišiel pozdraviť aj predseda Trnavského samosprávneho kraja Ing. Tibor Mikuš.

■ **JESENNÉ DNI ŠPORTU** – Domov sociálnych služieb pre ľudí s mentálnym postihnutím na Stromovej ulici prispel do Jesenných dní športu 2006 vlastným programom. Pozvali naň aj kamarátov zo Spojenej školy (staré názvy – Špeciálna ZŠ a Praktická škola na Čajkovského). Mestský športový areál Na rybníku bol dejiskom ich rôznych súťaží. Loptičkou na cieľ najlepšie triafala Elena Rumanovičová, v hádzaní do basketbalového koša zvíťazil Dušan Pavelek, penaltovým kráľom sa stal Roman Sopkuliak, vo vybíjanej uspel Erik Bajaník. Družstvá súťažili v štafetovom behu, kombinovaných pretekoch a vo futbale. Po dvojhodinovom športovaní čakali na všetkých súťažiacich vecné ceny zakúpené z dotácie mesta.

■ **MEMORIÁL MÁRIE ZAVARSKEJ** – Trnavské kolo celoštátnej súťaže bežeckých štafiet zorganizovalo centrum voľného času Kalokagatia spolu s jubilujúcimi atlétmi Slávie (za finančného prispenia mestského magistrátu). Išlo o dvanástu stať Memoriálu Márie Zavarskej. Táto charizmatická rozhlasová reportérka pochádzala z neďalekých Trakovíc. V trnavskom detskom domove prežila mladosť a po maturite v tamojšej obchodnej akadémii odišla pracovať do Československého rozhlasu v Bratislave. Za športovým mikrofónom strávila úctyhodných 30 rokov. V spomienkovom podujatí na conipurovom ovále Mestského atletického štadióna A. Hajmássyho súperilo po šestnásť dievčenských (5 x 800 m) a chlapčenských štafiet (10 x 1 000). Piedestál získali žiačky ZŠ na Atómovej, žiaci ZŠ na Ulici K. Mahra, študentky Športového gymnázia a študenti Združenej SPŠ.

■ **ĽUBOŠ FERENC MARATÓNSKYM ŠAMPIÓNOM TRNAVY** – Víťazom 32. ročníka medzinárodného cestného behu Malokarpatský maratón (klasických 42 195 m z Trnavy do Lošonca a späť) sa stal Ján Moravec z ŠKP Skalica časom 2:34:42 h pred Michalom Kavackým (MŠK Kysucké Nové Mesto, 2:37:43) a Jakubom Beňom (UMB Banská Bystrica, 2:38:03), ktorý si odniesol zo slovenského Ríma titul akademického majstra SR. V kategórii žien bola najrýchlejšia Bratislavčanka Andrea Bérešová

(3:19:14) – jej siedme prvenstvo v MKM. Preteky boli zároveň majstrovstvami mesta Trnavy: 1. Ľuboš Ferenc (2:54:09, celkovo deviaty), 2. Tomáš Kopčík (3:16:09), 3. Milan Vago (3:18:07, jeho 91. maratón bez jediného vzdania sa). Z 59-členného poľa dobehlo do cieľa 55 vytrvalcov. Čestnými štartérmi boli predstavitelia oboch hlavných usporiadateľských subjektov, primátor mesta Ing. Štefan Bošnák a dekan MtF STU prof. Dr. Ing. Oliver Moravčík.

■ **PUVÁKOV DESAŤBOJÁRSKY VÝKON ROKA** – Na 14. ročník Trnavských viacbojov (zorganizoval ich Školský atletický klub SPŠ spolu s mestskou samosprávou) sa prihlásilo 91 atlétov. Dejiskom pretekov bol Mestský atletický štadión A. Hajmássyho. Víťazi – šprintérsky trojboj: Katarína Krasňanská (ml. žiačky), Dominika Poláková (st. žiačky), Radka Hlavnová (dorastenky), Tomáš Budínsky (ml. žiaci, všetci Atletický klub AŠK Slávia Trnava), Marián Hammel (st. žiaci, Olympia Galanta), Juraj Schir (dorastenci, Slávia); vrhačský štvorboj: Tomáš Kružliak (st. žiaci, AC Športové gymnázium Stavbár Nitra), Veronika Kadlečíková (st. žiačky, AK Bojničky), Jaroslav Nosko (dorastenci, AŠK Skalica), Andrea Karasová (dorastenky), Marcel Lomnický (juniori), Nicola Lomnická (juniorky, všetci AC ŠG Stavbár Nitra); desaťboj: Branislav Puvák (muži, ŠAK SPŠ Trnava) 6 359 bodov – najlepší slovenský výkon roka.

■ **TRNAVSKÝ POHÁR V TANEČNOM ŠPORTE** – Mestská športová hala patrila vyše 120 párom (10 kategórií) 14. ročníka Trnavského pohára v tanečnom športe. Ich súťaženiu sa prizeral aj primátor mesta Ing. Štefan Bošnák. Podujatie zorganizoval Klub tanečného športu Tyrnavia na čele s manželmi Dagmarou a Dušanom Spišiakovcami. Z finálových výsledkov (trnavské páry) – štandardné tance, A-kategória: 1. Tomáš Uváček – Martina Reiterová (Extra Dance Team Welcome), 2. Zdeno Blesák – Natália Spišiaková (KTŠ Tyrnavia), B-kat.: 4. Dominik Cipár – Patrícia Martinovičová, 5. Ondrej Gvist – Lenka Vagovičová (všetci Welcome); C-kat.: 3. Karol Blesák – Lucia Kutáleková (Tyrnavia); latinsko-americké tance, B-kat.: 3. Zdeno Blesák – Natália Spišiaková, 5. Dominik Cipár – Patrícia Martinovičová; C-kat.: 3. Ondrej Gvist – Lenka Vagovičová, 6. Peter Mešťaník – Michaela Klenovičová (Tyrnavia); D-kat.: 3. Tomáš Balún – Natália Siváková (TTC).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Nájdite si čas pre svoje pľúca

Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s firmami Boehringer Ingelheim a Pfizer a pneumologickými ambulanciami v Trnave pozývajú všetkých občanov v stredu 15. novembra na zmeranie pľúcnych funkcií. Aktivita sa uskutoční pri príležitosti Svetového dňa Chronickej obštrukčnej choroby pľúc (CHOCHP).

Táto choroba vzniká dlhodobou inhaláciou škodlivín, najčastejšie cigaretového dymu. Postihuje až 600 miliónov ľudí na svete a predpokladá sa, že v roku 2020 bude treťou najčastejšou príčinou úmrtí. Polovica trpiacich na CHOPCH o svojej chorobe nevie.

Svoje pľúcne funkcie si môžete zmerať v Mestskej poliklinike na Starohájskej ulici od 8.00 do 12.30 h u MUDr. Rajecovej. Rovnaké služby budú poskytovať MUDr. Horváthová od 13.00 do 15.00 h a MUDr. Duchoň od 15.00 do 17.00 h na vybranom mieste v Trnave – lokalita bude po upresnení zverejnená prostredníctvom www.trnava.sk a regionálnych médií.

Na celkové spirometrické a funkčné vyšetrenie môžu prísť pacienti aj v dňoch 13., 14. a 16. novembra, kedy bude deň otvorených dverí na ambulanciách, prípadne sa objednať na iný termín.

Odpovede na tieto otázky vám pomôžu zistiť, či by ste mohli mať chronickú obštrukčnú chorobu pľúc:

❏ Máte viac ako 40 rokov? ❏ Ste fajčiar alebo bývalý fajčiar? ❏ Pokašliavate počas dňa, väčšinu dní? ❏ Vykašliavate hlieny? ❏ Zadýchavate sa ľahko pri bežných činnostiach?

Ak ste odpovedali ÁNO na 3 a viac z týchto otázok, navštívte nás a my vám poradíme. Ak je CHOCHP zistená včas, sú možnosti ako predísť poškodzovaniu pľúc a cítiť sa lepšie!

Kancelária Zdravé mesto Trnava

Recepty na zeleninové jedlá

Slaná špenátová torta

Potrebujeme: 1 kg špenátu, 250 g ricotty alebo tvarohu, 1 mrazené lístkové cesto, 2 vajíčka, olivový olej, soľ.

Špenát umyjeme a dáme do veľkého hrnca, osolíme a pridáme kvapku olivového oleja. Podlejeme trochou vody, prikryjeme a varíme 5 minút. Lístkové cesto, ktoré sme nechali rozmraziť, rozvalcujeme tak, aby zakrylo celý povrch zapekacej misky a prečnievalo cez okraje do výšky niekoľko cm. Cesto pečieme vo vyhriatej trúbe pri teplote 180 stupňov C asi 10 minút. Vychladnutý špenát vyžmýkame, osolíme, pridáme ricottu (tvaroh), vajíčka a dôkladne premiešame. Zmes rozotrieme na lístkové cesto a pečieme ďalších asi 20 minút.

Špenátová torta je chutná teplá i studená, servírovať ju môžeme samostatne alebo ako predjedlo.

Recept do súťaže Dni zdravia 2006 zaslal Marián „Mike" Kramár, Trnavčan z Prahy.
Pripravuje MUDr. B. Chmelík

Prednáška o tajomstvách ľudského tela

Kancelária Zdravé mesto Trnava vás pozýva na prednášku 4. ročníka cyklu Zdravie všetkými pohľadmi (Škola verejného zdravia) Tajomstvá ľudského tela – Vyšetrenie ľudských tkanív v mikroskope, ktorá sa uskutoční 30. novembra o 17.00 h v zasadačke na Trhovej ulici 2. Prednášať bude MUDr. Ivan Dečkov – Fakultná nemocnica v Trnave.

Nefajčite, vymeňte cigaretu za jabĺčko

Mesto Trnava, Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trnave, Centrum výchovnej a psychologickej prevencie pri PPP v Trnave pripravili 21. novembra na Hlavnej ulici pri príležitosti Nefajčiarskeho dňa pre občanov aktivity zamerané na odvykanie od fajčenia. V tento deň sa budú môcť občania mesta Trnava stretnúť s peer – aktivistami, žiakmi trnavských základných škôl, ktorí budú na pešej zóne vymieňať cigarety za jabĺčka. Myslite na svoje zdravie!

V priestoroch radnice na Hlavnej ulici 1 budú k dispozícii tieto služby: Individuálne poradenstvo zamerané na odvykanie od fajčenia s možnosťou analýzy vdychovaného vzduchu prístrojom MICRO CO, poskytnutie zdravotno-výchovných materiálov, výmena jabĺčka za cigaretu.

Týždeň boja proti drogám

Na vybraných školách v Trnave sa od 20. do 24. novembra v spolupráci s Trnavským osvetovým strediskom uskutočnia prednášky o rizikách vzniku drogovej závislosti so zameraním na protidrogovú prevenciu.

Voľby primátora mesta Trnava

v Trnave 2. decembra 2006 od 7.00 do 20.00 h

Mestská volebná komisia v Trnave podľa § 23 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby primátora zaregistrovala týchto kandidátov:

1. Štefan Bošnák,
Ing., 59 r., primátor, Trnava, Ulica Vladimíra Roya 2/A, koalícia KDH, SDKÚ – DS

2. Stanislav Križan,
MUDr., PhD, 56 r., lekár, Trnava, Ulica Štefánikova 48, koalícia SMER, ĽS-HZDS, SF

3. Igor Pinkava,
Ing., 49 r., stavebný inžinier, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 33, HZD

Voľby poslancov mestského zastupiteľstva

v Trnave 2. decembra 2006 od 7.00 do 20.00 h

Mestská volebná komisia v Trnave podľa § 18 zákona SNR č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov vyhlasuje, že pre voľby poslancov mestského zastupiteľstva zaregistrovala týchto kandidátov:

Volebný obvod č. 1

1. Jana Borguľová, Ing., 49 r., podnikateľka, Trnava, Ulica Hospodárska 93, HZD
2. Pavol Caudt, MUDr., 64 r., lekár, Trnava, Ulica Vajanského 30, koalícia KDH, SDKÚ – DS
3. Pavel Divilek, JUDr., 57 r., dôchodca, Trnava, Špačinská cesta 29, KSS
4. Michal Ďuriš, Ing., 52 r., železničiar, Trnava, Ulica Hospodárska 95, ANO
5. Anton Fuzák, Ing., 42 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Petra Pázmaňa 22, HZD
6. Ladislav Gádoši, Mgr., 49 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Dolnopotočná 2, HZD
7. Janka Hečková, PaedDr., 51 r., gen. riaditeľka, Trnava, Ulica Hospodárska 49, ANO
8. Dušan Horník, Ing., 52 r., vedúci odboru ISM, Trnava, Ulica Františkánska 28, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
9. Bohumil Chmelík, prof. MUDr., PhD., 68 r., vysokoškolský pedagóg, Trnava, Ulica Františka Veselovského 1, Koalícia KDH, SDKÚ – DS
10. Ján Jobb, Ing., 43 r., enviromentálny manažér, Trnava, Ulica Hospodárska 86, koalícia KDH, SDKÚ – DS
11. Juraj Kováč, 41 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Hospodárska 80, Slovenská národná koalícia – Slovenská vzájomnosť
12. Jozef Kudla, Hdoc., JUDr., PhD., 60 r., vysokoškolský pedagóg, Trnava, Ulica Vajanského 31, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
13. Viliam Kupec, Ing., PhD., 52 r., ekonóm, Trnava, Ulica Kapitulská 18, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
14. Zdenka Mešťánková, Mgr., 71 r., učiteľka, Trnava, Ulica Hospodárska 15, HZD
15. Fridrich Neitz, 45 r., živnostník, Trnava, Ulica Hospodárska 36, Hnutie za demokraciu
16. Roman Novák, Ing., 43 r., bankový riaditeľ, Trnava, Zelený kríčok 5, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
17. Karol Opatovský, 47 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Pekárska 30, k koalícia KDH, SDKÚ – DS

18. Augustín Pullmann, Ing., 62 r., marketingový manažér, Trnava, Ulica Hlavná 37, koalícia KDH, SDKÚ – DS
19. Miroslav Vávra, 44 r., živnostník, Trnava, Ulica Štúrova 7, Ľavicový blok
20. Eva Zatková, Ing., 40 r., ekonómka, Trnava, Horné bašty 5, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF

Volebný obvod č. 2

1. Mária Bohunická, Mgr., 57 r., dôchodkyňa, Trnava, Ulica Botanická 13, Slovenská národná koalícia – Slovenská vzájomnosť
2. Janka Ďurovková, 55 r., ekonómka, Trnava, Ulica Bedřicha Smetanu 9, nezávislý kandidát
3. Eva Jevičová, 53 r., asistentka poslanca NR SR, Trnava, Ulica Botanická 2, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
4. Juraj Jurák, Ing., 41 r., stavebný inžinier, Trnava, Ulica Hospodárska 63, koalícia KDH, SDKÚ – DS
5. Dušan Keltoš, RNDr ., CSc., 64 r., jadrový chemik, Trnava, Jabloňová ulica 2, ANO
6. Andrea Kolenová, 31 r., ekonómka, Trnava, Ulica Botanická 2, ANO
7. Mária Kostecká, 51 r., kontrolórka, Trnava, Ulica Botanická 8, HZD
8. Jaroslav Kralčák, 56 r., inštalatér, Trnava, Ulica Mozartova 11, koalícia KDH, SDKÚ – DS
9. Peter Krist, Ing., 39 r., obchodný manažér, Trnava, Ulica Ludwiga van Beethovena 17, HZD
10. Miloš Laifer, MUDr., 46 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Šafárikova 7, HZD
11. Anna Melíšková, PhDr., 58 r., riaditeľka TOS, Trnava, Ulica Čajkovského 31, SZS
12. Peter Mešťánek, Ing., 46 r., ekonóm, Trnava, Ulica Hospodárska 26, HZD
13. Michal Okruhlica, 37 r., technik, Trnava, Ulica Botanická 7, koalícia KDH, SDKÚ – DS
14. Pavel Pauliny, Ing., 63 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Ludwiga van Beethovena 23, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
15. Marcela Pecková, 36 r., administratívna pracovníčka, Trnava, Ulica Mozartova 6, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
16. Jozef Pobiecký, Ing., 37 r., stavebný inžinier, Trnava, Ulica Šafárikova 18, koalícia KDH, SDKÚ – DS
17. Pavel Pősinger, 44 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Čajkovského 39, HZD
18. Marián Princ, PhDr., 55 r., konateľ, Trnava, Ulica Mozartova 5, Ľavicový blok
19. Emil Schwarz, MUDr., 50 r., súkromný lekár, Trnava, Ulica Čajkovského 26, Slovenská národná koalícia - Slovenská vzájomnosť
20. Ivan Šarvaic, Ing., 61 r., jadrový fyzik, Trnava, Ulica Čajkovského 47, koalícia KDH, SDKÚ – DS
21. Peter Tomeček, Ing., 44 r., manažer, Trnava, Ulica Západná 4, HZD
22. Jozef Tomek, Ing., 46 r., energetik, Trnava, Ulica Botanická 27, koalícia KDH, SDKÚ – DS
23. Igor Válek, Ing., 28 r., zamestnanec verejnej správy, Trnava, Ulica Ludvika van Beethovena 11, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
24. Beata Valovičová, 38 r., ekonómka, Trnava, Ulica Teodora Tekela 15, KSS
25. Ľudovít Vanek, Mgr., 52 r., riaditeľ gymnázia, Trnava, Ulica Gejzu Dusíka 52, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
26. Anton Železník, Ing., 32 r., ekonóm, Trnava, Ulica Osvaldova 30, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF

Volebný obvod č. 3

1. Iveta Bakičová, RnDr.,Ing, 47 r., zástupkyňa riaditeľa SOUE Trnava, Trnava, Ulica Maxima Gorkého 80, SZ
2. Michal Drgon, 57 r., elektrikár, Trnava, Ulica gen.Goliána 32, koalícia KDH, SDKÚ – DS
3. Jozef Ďuračka, Ing., 51 r., poslanec NR

SR, Trnava, Ulica Kozácka 53, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
4. Ján Dutka, Ing., 58 r., prednosta obvodného úradu, Trnava, Ulica gen. Goliana 32, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
5. Tomáš Hadzima, Ing., 26 r., ekonóm, Trnava, Ulica Jiráskova 24, HZD
6. Pavol Horváth, 56 r., manažér – vedúci zmeny, Trnava, Ulica Nerudova 5, koalícia KDH, SDKÚ – DS
7. Stanislav Hric, 46 r., elektrotechnik, Trnava, Ulica Markovičova 40, koalícia KDH, SDKÚ – DS
8. Monika Jantová, 33 r., podnikateľka, Trnava, Ulica Jiráskova 17, Ľavicový blok
9. Tomáš Karel, 23 r., technik, Trnava, Dolné bašty 5, HZD
10. Jozef Klokner, Ing., 51 r., prednosta krajského úradu dopravy, Trnava, Stromová ulica 4, koalícia KDH, SDKÚ – DS
11. Miloš Krištofík, 40 r., súkromný podnikateľ, Trnava, Coburgova ulica 11, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
12. Augustín Kurek, 45 r., šofér, Trnava, Ulica gen. Goliana 2, KSS
13. Peter Pacalaj, JUDr.,Ing., 40 r., advokát, Trnava, Ulica Fraňa Kráľa 7, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
14. Gabriel Pavelek, MUDr., 52 r., lekár, Trnava, Zelenečská ulica 9, koalícia KDH, SDKÚ – DS
15. Katarína Pekaríková, Mgr., 27 r., manažér, Trnava, Ulica gen. Goliana 32, HZD
16. Marián Rozložník, Mgr., 52 r., učiteľ, Trnava, Ulica Nerudova 15, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
17. Radovan Rychtárik, 27 r., strážna služba, Trnava, Ulica Jiráskova 24, HZD
18. Alžbeta Staníková, 52 r., laborantka technológie, Trnava, Ulica gen. Goliana 38, Slovenská národná koalícia - Slovenská vzájomnosť
19. Július Šefčík, JUDr., 42 r., advokát, Trnava, Ulica Teodora Tekela 15, ANO
20. Róbert Víťazka, MUDr., 47 r., lekár, Trnava, Ulica gen. Goliana 5, HZD
21. Stanislav Žigmund, 50 r., živnostník, Trnava, Ulica gen. Goliana 54, nezávislý kandidát
22. Marián Žitniak, 25 r., automechanik, Trnava, Coburgova ulica 2, Aliancia nového občana

Volebný obvod č. 4

1. Ján Albert, Ing., 54 r., vedúci technický pracovník, Trnava, Ulica Športová 16, koalícia KDH, SDKÚ – DS
2. Jozef Alchus, Ing., 51 r., projektant el. zariadení, Trnava, Ulica Ľudmily Podjavorinskej 22, koalícia KDH, SDKÚ – DS
3. Oľga Barcajová, 52 r., odborný referent, Trnava, Ulica Teodora Tekela 11, Ľavicový blok
4. Marcel Behro, 41 r., asistent predsedu TTSK, Trnava, Ulica Nobelova 7, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
5. Milan Bílik, MUDr., 50 r., lekár, Trnava, Ulica Hlboká 26, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
6. Štefan Bránsky, MUDr., 49 r., lekár, Trnava, Ulica Teodora Tekela 11, HZD
7. Mikuláš Briedik, Ing., 47 r., manažér výroby, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 30, nezávislý kandidát
8. Mário Buchel, Mgr., 31 r., stredoškolský učiteľ, Trnava, Ulica Vančurova 38, koalícia KDH, SDKÚ – DS
9. Peter Bukovčan, 57 r., dôchodca, Trnava, Ulica Hlboká 4, KSS
10. Vladimír Butko, Ing., 51 r., projektant,zástupca primátora, Trnava, Ulica Juraja Slottu 3, koalícia KDH, SDKÚ – DS
11. Eduard Čechovič, 48 r., konateľ,uvoľnený člen mestskej rady, Trnava, Ulica Hlboká 9, koalícia KDH, SDKÚ – DS
12. Ján Gabriel, Ing., 51 r., ekonóm, Trnava, Ulica Tehelná 19, HZD
13. Marta Gubrická, PhDr., 47 r., stredoškolský pedagóg, Trnava, Ulica Hlboká

4, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
14. Augustín Hambálek, Ing., 49 r., ekonóm, analytik, Trnava, Ulica Tehelná 2, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
15. Jaroslav Harajčík, 55 r., správca, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 1, Slovenská národná koalícia -- Slovenská vzájomnosť
16. Ivan Haščík, Ing., 64 r., stredoškolský učiteľ, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 25, nezávislý kandidát
17. Pavol Holovič, 54 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 58, HZD
18. Ladislav Hrnčírik, PhDr., 57 r., pedagóg, historik umenia, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 24, koalícia KDH, SDKÚ – DS
19. Petra Kocianová, 23 r., technická pracovníčka, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 39, HZD
20. Rudolf Kormúth, Ing., 44 r., dopravný inžinier, Trnava, Ulica Tehelná 2, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
21. Ivan Kostolanský, 47 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Tehelná 4, HZD
22. Darius Krištofík, PaedDr., 34 r., vedúci športového centra, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 68, nezávislý kandidát
23. Eva Kročianová, 30 r., živnostníčka, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 67, ANO
24. Eva Kročianová, 52 r., technička, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 67, ANO
25. Miroslav Orihel, Ing., 50 r., manažér JAVYS, a.s., Trnava, Ulica Spartakovská 4, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
26. Jozef Ozábal, Ing., 56 r., úradník štátnej služby, Trnava, Ulica Teodora Tekela 3, nezávislý kandidát
27. Jozef Pikna, Mgr., 47 r., katechét, Trnava, Ulica Hlboká 16, koalícia KDH, SDKÚ – DS
28. Igor Pinkava, Ing., 49 r., podnikateľ, Trnava, Ulica Vladimíra Clementisa 33, HZD
29. Róbert Podracký, 36 r., železničiar, Trnava, Ulica Koniarekova 2, KSS
30. Dušan Štefunko, Ing., 57 r., manažér investičnej výstavby, Trnava, Ulica Juraja Slottu 39, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
31. Miroslav Štefunko, Ing., 48 r., technik, Trnava, Ulica Hlboká 16, HZD

Volebný obvod č. 5

1. Richard Bohunický, Ing., 35 r., ekonóm, Trnava, Na hlinách 31/D, Slovenská národná koalícia – Slovenská vzájomnosť
2. Mariana Čapeľová, MUDr., 34 r., lekárka, Trnava, Okružná ulica 9, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
3. Ľudovít Daučo, Ing., 57 r., podpredseda TTSK, Trnava, Saleziánska ulica 15, koalícia KDH, SDKÚ – DS
4. Janka Drábiková, Ing., 48 r., ekonómka, Trnava, Na hlinách 41, koalícia KDH, SDKÚ – DS
5. Štefan Dvorský, JUDr., 50 r., manažér, Trnava, Olympijská ulica 22, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
6. Ján Godál, 57 r., štátny zamestnanec, Trnava, Na hlinách 20, HZD
7. Martin Heriban, MUDr., 57 r., odborný lekár, Trnava, Lúčna ulica 3, koalícia KDH, SDKÚ – DS
8. Jana Hladíková, 23 r., technická pracovníčka, Trnava, Poštová ulica 14, HZD
9. Peter Juriga, Ing., 42 r., manažér, Trnava, Ulica parašutistov 15, HZD
10. Marián Kováč, 42 r., manažér, Trnava, Na hlinách 61, HZD
11. Štefan Krajčírovič, 42 r., zámočník, Trnava, Ulica Lovecká 10, KSS
12. Blažena Královičová, Ing., 46 r., podnikateľka, Trnava, Ulica Jána Hlubíka 15, koalícia KDH, SDKÚ – DS
13. Branislav Kramár, MUDr., 33 r., lekár, Trnava, Na hlinách 31/C, koalícia KDH, SDKÚ – DS
14. Dušan Kupec, Mgr., 55 r., učiteľ,

Trnava, Ulica Veterná 13, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
15. Peter Markovič, Ing., Bc., 36 r., inžinier životného prostredia, Trnava, Na hlinách 20, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
16. Róbert Orihel, Mgr., 49 r., riaditeľ kancelárie predsedu TTSK, Trnava, Na hlinách 22, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
17. Václav Osvald, Ing., 49 r., vedecký pracovník, Trnava, Na hlinách 32, HZD
18. Emília Pavlíková, 62 r., dôchodca, Trnava, Ulica Hospodárska 46, ANO
19. Mária Puschenreiterová, 38 r., asistentka, Trnava, Na hlinách 15, Ľavicový blok
20. Eva Starnová, Mgr., 51 r., stredoškolská profesorka, Trnava, Saleziánska ulica 20, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
21. Ivan Stredánsky, Ing., 40 r., výskumný pracovník, Trnava, Špačinská cesta 62, nezávislý kandidát
22. Alfonz Šajbidor, Ing., 51 r., smenový inžinier, Trnava, Ulica Veterná 28, koalícia KDH, SDKÚ – DS
23. Ľudovít Škrabák, Ing., 51 r., riaditeľ strednej školy, Trnava, Ulica Jána Hajdóczyho 94, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
23. Milan Urbanovský, Mgr., 57 r., manažér, Trnava, Špačinská cesta 34, HZD
24. Mário Žiak, 37 r., živnostník, Trnava, Na hlinách 19, HZD
25. Ján Žitňanský, Mgr., 47 r., elektrotechnik, politológ, Trnava, Poštová ulica 8, koalícia KDH, SDKÚ – DS

Volebný obvod č. 6

1. Karol Kunovský, Ing., 56 r., metodik, Trnava, Ulica Bosniacka 83, koalícia SMER, ĽS – HZDS, SNS, SF
2. Agnesa Petková, Mgr., 61 r., učiteľka, Trnava, Dedinská ulica 53, koalícia KDH, SDKÚ – DS
3. Zuzana Zamecová, 48 r., živnostníčka, Trnava, Ulica Bosniacka 33, HZD

Straty a nálezy sú na mestskom úrade

Stratili ste v meste doklady, kľúče, dáždnik alebo akékoľvek iné osobné predmety? Ich stratu môžete ohlásiť na Mestskom úrade na Trhovej ulici, dvere č. 184 – Evidencia obyvateľov. Na toto miesto môžete priniesť aj nájdené predmety.

Na svojho „strateného majiteľa" tu obvykle čaká množstvo kľúčov, nájde sa aj mobilný telefón či peňaženka, atď. Zastavte sa u nás na Trhovej – možno sa tu opäť zvítate s vecou, ktorú ste už ožeteli, alebo, ak ste nálezcom, takto umožníte, aby sa stratený predmet vrátil do rúk svojho majiteľa.

Novembrové koncerty

VEČER S TIRNAVIOU
4. novembra o 19.00 h
Divadlo Jána Palárika
miešaný spevácky zbor TIRNAVIA
diriguje Andrej Rapant

LOVE BLADE
10. novembra o 19.00 h
Na mlyne pri Hrnčiarovciach
mladá belgicko-slovenská alternatívna rocková formácia

AS GUESTS
19. novembra o 19.00 h
Na mlyne pri Hrnčiarovciach
medzinárodné jazzové zoskupenie mladých absolventov konzervatória – víťazov dvoch prestížnych hudobných súťaží v Holandsku
Miroslav Herák – vibrafón (SK)
Michal Vanouček – klavír (SK)
Janos Bruneel – kontrabas (Belgicko)
Joao Lobo – bicie (Portugalsko)

Kalokagatia – Centrum voľného času

FAREBNÁ SOBOTA
11. novembra o 14.00 h
Deti aj rodičia si môžu vlastnoručne vyrobiť šperky z korálok, drôtikov a prírodného materiálu.

HĽADÁME NAJSILNEJŠIEHO STREDOŠKOLÁKA
14. novembra o 12.00 h
Súťaž študentov stredných škôl v pretláčaní rúk pri príležitosti Dňa študentov

INTERNET PRE VEREJNOSŤ
Na Streleckej ulici každý utorok a stredu od 8.00 h do 12.00 h

STREETBAL
16. novembra o 9.00 h v Mestskej športovej hale
Súťaž študentov stredných škôl pri príležitosti Dňa za slobodu a demokraciu

POČÍTAČOVÝ KURZ PRE DOSPELÝCH
každý štvrtok od 16.00 h do 18.00 h

POČÍTAČOVÝ KURZ PRE SENIOROV
každý štvrtok od 14.00 h do 15.30 h

DEŇ DUCHOV A STRAŠIDIEL
24. novembra od 17.00 h – poďte sa báť spolu s nami. V Kalokagatii – CVČ sme pre vás pripravili bohatý strašidelný program, v ktorom nebude chýbať bál strašidiel (strašidelná maska je podmienkou). Súčasťou bálu bude súťaž o najstrašidelnejšiu masku. Potom účastníkov čaká noc plná nástrah a prekvapení.

BEH PRIATEĽSTVA – 36. ročník
25. novembra o 10,00 na Mestskom atletickom štadióne Antona Hajmássyho

Informácie: Kalokagatia – Centrum voľného času, Strelecká 1, kalokagatia@post.sk cvc.trnava.sk, tel. 5511193

Galéria Jána Koniarka

TRIENÁLE PLAGÁTU TRNAVA 2006

Medzinárodná súťažná prehliadka plagátu **13. september – 13. december 2006**

Pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča, predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša a Medzinárodnej rady asociácií grafického dizajnu ICOGRADA

Galéria Jána Koniarka – Kopplov kaštieľ
Synagóga – Centrum súčasného umenia
Západoslovenské múzeum v Trnave
kurátorka: Marta Sylvestrová

Sprievodné výstavy a podujatia:
TRNAVA – BRATISLAVA: MESTÁ PLAGÁTU

Jozef Dóka – PLAGÁTY
Prvá galéria plagátu na ulici
výklady ČSOB, Hlavná 14, Trnava
do 10. decembra

Študent.tpt 03
Artforum, Štefánikova ul. 5, Trnava
Výber najúspešnejších študentských plagátov z celého sveta z predchádzajúceho ročníka TPT 2003, do 13. decembra

ŠKOLA DIZAJNU
Galéria Sumec, Ivánska cesta, Bratislava
Výstava prác študentov súkromnej SUŠ v Bratislave, do 31. novembra

Súčasťou Trienále je dvojjazyčný farebný katalóg s reprezentačným výberom plagátov a súhrnnou faktografiou o autoroch.

Hlavný organizátor TPT 2006:
Trnavský samosprávny kraj
Galéria Jána Koniarka v Trnave
Spoluorganizátori: Slovenské centrum dizajnu v Bratislave, Mesto Trnava, Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, občianske združenie POSTER, Západoslovenské múzeum v Trnave

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Jesenné prázdniny v knižnici
2. novembra o 10.00 h ■ GAŠTANÍCI V KNIŽNICI. Hlasné čítanie z knihy Boženy Mačingovej Gaštanko a Gaštaník, spojené s tvorivou dielňou.
3. novembra o 10.00 h ■ S ABECEDOU DO VESMÍRU. Súťaž pre všetky zvedavé deti.
oddelenie pre deti

8. novembra ■ ROZPRÁVKY NA NITI
Stretnutie detí s Ľubomírom Feldekom.
V spolupráci s mestom Trnava v cykle Kniha a ešte trochu viac.
10.00 h – oddelenie pre deti
12.30 h – pobočka Tulipán, ZŠ Gorkého ul.

8. novembra o 16.30 h ■ STRETNUTIE S LENKOU PROCHÁZKOVOU, spisovateľkou a bývalou disidentkou. V súčasnosti pracuje na Veľvyslanectve ČR v Bratislave.
hudobné oddelenie, Ul. M. Schneidera Trnavského

30. novembra o 17.30 h ■ TRNAVSKÉ ZVONY. Prezentácia novej knihy za účasti jej autora Ladislava Šmidáka.
čitáreň

GIUSEPPE VERDI. Hudobno-slovné pásmo k 105. výročiu jeho úmrtia
Termín kolektívnej návštevy možno dohodnúť osobne alebo tel. – 033/5511590
hudobné oddelenie, Ul. M. Schneidera Trnavského

KNIHY ROZPRÁVOK ĽUBOMÍRA FELDEKA
Písomná literárna súťaž pre deti.
oddelenie pre deti a pobočky

www.kniznicatrnava.sk, tel. 033/55 11 782, e-mail: kniznica@kniznicatrnava.sk

Západoslovenské múzeum

■ HLAVNÁ BUDOVA, Múzejné námestie 3

expozície:
Archeológia, Gotická Trnava, História mesta, Ázijské umenie, Kampanologická expozícia, Oratórium, Ľudová hrnčina, Ľudový odev západného Slovenska

výstavy:
TRNAVSKÁ PALETA
Súťažná prehliadka regionálnych neprofesionálnych výtvarníkov
vernisáž v stredu 8. novembra o 16.30 h

TRIENÁLE PLAGÁTU TRNAVA
v spolupráci s Galériou Jána Koniarka

Svetlo farieb III. – Retrospektíva
z tvorby umeleckého sklára Miloša Balgavého, do 26. novembra

MÓDA 20. STOROČIA
výstava odevov a doplnkov zo zbierok Západoslovenského múzea

ARCHITEKTONICKÁ VÝZDOBA KERAMIKY
výstava keramiky zo zbierok múzea

WILLIAM SCHIFFER
MAROKO OČAMI GEOLÓGA
PRÍRODA MALÝCH KARPÁT

ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA
Z trnavského hudobného života

■ DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

expozície:
Pamätná izba Mikuláša Schneidera Trnavského, Dejiny cirkevného hudobného spolku, Dvorana slávy dobra

■ MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY OLÁHOV SEMINÁR

výstavy:
AJ KEĎ SA VŠETKO MINIE, MY NIE
dlhodobá výstava v spolupráci so SSV

IVAN BAJO
autorská výstava kresleného humoru

KNIŽNÁ GRAFIKA
výstava zo zbierok múzea

Building na Rybníkovej vás pozýva

7. novembra o 19.30 h – DEEP'n SPACE – groove-funk-jazz-soul, Marcel Palonder a Anita Soul – spev, J. Griglák – basa, R. Tariška – sax, E. Vizváry – klávesy

14. novembra o 19.30 h – Odkiaľ prichádzame? Kto sme? Kam ideme? DAJTE MI PEVNÝ BOD A..., UVIDÍTE! (logoterapia a liečenie zmyslom) – prednáška PhD. D. Jauru s diskusiou. Vstup voľný.

21. novembra o 19.30 h – Večer s Danielom PASTIRČÁKOM – OD ABSURDITY K ZMYSLU Séria prednášok s diskusiou. Vstup voľný.

27. novembra o 19.30 h – ALEX'S CINEMA – FAHRENHEIT 9/11, USA, najúspešnejší dokumentárny film všetkých čias. Projekcia filmu s diskusiou. Vstup voľný.

Každú stredu od 15.30 do 17.30 – VÝTVARNÝ KRÚŽOK PRE DETI I DOSPELÝCH POD VEDENÍM AKAD. MAL. OXANY LUKOMSKEJ. Študijný program pozostáva z akčného umenia, klasickej kresby, rôznych výtvarných techník, dramatického prejavu a prípravy divadelného predstavenia. Základom programu je duchovnosť, tvorivosť a súčasné vyučovanie anglického jazyka. Viac informácií na tel. čísle 0902 714 648.

BUILDING, Rybníková 14, 917 01 Trnava, www.the-building.com, tel.: 033/5504651, 0904 865 866, e-mail: infobuilding@yahoo.com

Divadlo Jána Palárika

veľká sála

4. sobota 19.00 ■ **Koncert TIRNAVIE**
5. nedeľa 19.00 ■ **Charitatívny koncert – NÁRUČ ZÁCHRANY**
7. utorok 19.00 ■ **STATKY – ZMÄTKY**
8. streda 10.00 ■ **HLADNÝ OBOR**
19.00 ■ **RODINNÉ ŠŤASTIE**
9. štvrtok ■
10. piatok ■
11. sobota ■
12. nedeľa 16.00 ■ **BUDKÁČIK A DUBKÁČIK**
13. pondelok 19.00 ■ **DEREŠ**
14. utorok 19.00 ■ **FAUST A MARGARÉTA**
15. streda 19.00 ■ **MANŽELSKÉ HRY**
16. štvrtok 10.00 ■ **PEKIELKO A ANJELÍNKA**
19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
23. štvrtok 10.00 ■ **INKOGNITO** – *verejná generálka*
19.00 ■ **INKOGNITO** – *predpremiéra*
24. piatok 19.00 ■ **INKOGNITO** *I. premiéra*

DIV 2006

25. sobota 19.00 ■ **INKOGNITO** *II. premiéra*
27. pondelok 10.00 ■ **INKOGNITO**
19.00 ■ **UČENÉ ŽENY**
28. utorok 14.00 ■ **PINOCCHIO**
29. streda 10.00 ■ **PADAJÚCE HVIEZDY**
19.00 ■ **HUGO KARAS** *Divadlo Jozefa Gregora Tajovského Zvolen*
30. štvrtok 19.00 ■ **FAUST A MARGARÉTA**

štúdio

3. piatok 19.00 ■ **PLEŠATÁ SPEVÁČKA**
9. štvrtok 10.00 ■ **BÁSNIK A ŽENA**
18. sobota 19.00 ■ **MOTOREST alebo ROBIA TO VŠETCI**
19. nedeľa 16.00 ■ **AKO SA Z DIVÝCH ZVIERAT STALI DOMÁCE** *MARI – KINO DIVADLO, Bratislava*
21. utorok 19.00 ■ **BÁSNIK A ŽENA**
26. nedeľa 16.00 ■ **PERNÍKOVÁ CHALÚPKA** *Bratislavské bábkové divadlo*

Trojičné nám. 2, tel.: 033/5511 353 , 5511 354, www.djp.sk, e-mail: pokladna@djp.sk

Novéna Trnavskej Panny Márie

13. – 21. novembra o 18.00 h v Dóme sv. Mikuláša

KATECHIZMUS A FATIMA

13. novembra BOH
Mons. Ján OROSCH, biskup
robotnícky spevokol Bradlan, Trnava, diriguje Viera Hovancová

14. novembra ANJELI
Mons. Marián ŠURÁB, dekan CMBF
Cantica sacra Tyrnaviae, diriguje Peter Reiffers

15. novembra PANNA MÁRIA
ThDr. Juraj AUGUSTÍN

16. novembra PEKLO
Mons. Stanislav ZVOLENSKÝ, biskup
cirkevný spevokol Laudamus Te, Trnava, diriguje Viliam Kolarovič

17. novembra OČISTEC
Mons. Dominik TÓTH, biskup
Sancta maria, Šamorín, diriguje Mária Galbačová

18. novembra NEBO
ThDr. Marián ČERVENÝ
Suchovský spevácky zbor, Suchá nad Parnou, diriguje Alena Baranovičová

19. novembra PRVÉ SOBOTY
Mons. Štefan VRABLEC, biskup
cirkevný spevácky zbor Gloria, Zohor, diriguje Magda Valovičová

20. novembra POKÁNIE
Ján HUDEC, asesor
Farský chrámový zbor pri Kostole Panny Márie Nanebovzatej vo Vrábloch, diriguje Jozef Vrábel

21. novembra CIRKEV DNES
Mons. Ján SOKOL, arcibiskup
Rímskokatolícky cirkevný hudobný spolok sv. Mikuláša, Trnava, diriguje Ladislav Vymazal

Sväté omše počas Novény:
v týždni: 6.30; 8.00; 10.00; 16.00 a 18.00
v sobotu: 18. novembra 6.30, 8.00, 10.00, 11.30 – maď; 16.00, 18.00, 20.15 – program mladých, 24.00 – sv. omša, pokračovanie programu mladých, 2.30 – poklona
v nedeľu 19. novembra: 7.30, 9.30 – s procesiou, 16.00 a 18.00
Modlitba sv. ruženca každý deň:
14.45 – Ruženec Božieho milosrdenstva

25. novembra o 15.00 h v Kostole sv. Jakuba

BENEFIČNÝ KONCERT KAPUCÍNI & STANLEY

Pozývame Vás na ďalší zo série benefičných koncertov organizovaných neziskovou organizáciou Svetlo, OZ Centrum pomoci a vzdelávania v spolupráci s mestom Trnava a záštitou primátora mesta.

Výťažok z dobrovoľného vstupného bude venovaný na zakúpenie zdravotníckych pomôcok pre ťažko chorých a imobilných pacientov, ktoré im budú zapožičiavané v ambulancii mobilného hospicu na Františkánskej ulici.

Stanley a Kapucíni spolu hrajú už asi desať rokov. Vydali spolu sedem albumov a jeden singel. Ich tvorba je charakteristická rôznorodosťou hudobných žánrov – od folku cez jazz, blues a country až po pop. Za svoj album Všetkými desiatimi získali ocenenie Aurel 2005 v kategórii gospelovej hudby.

Program kina Hviezda

01. 11. ■ KRÁSKA V NESNÁZÍCH
17.30 a 19.30 h
01. 11. ■ AUTÁ
15.30 h
02. 11. ■ SCARY MOVIE – 4
17.30 a 19.30 h
03. – 06. ■ 11. ROZCHOD
17.30 a 19.30 h
07. – 08.11. ■ **TRNAVSKÁ KAMERA**
od 15.00 do17.00 h
07. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
08. – 10. 11. ■ SUPER NÁHRADNÍK
17.30 a 19.30 h
11. – 13. 11. ■ ÚČASTNÍCI ZÁJAZDU
17.30 a 19.30 h
14. 11. ■ **REGIONÁLNA SÚŤAŽ O NAJLEPŠÍ ZVUKOVÝ ZÁZNAM**
od 15.00 do 17.30 h
14. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
15. 11. ■ ANGEL – A
17.30 a 19.30 h
16. – 29. 11. ■ KASÍNO ROYAL
16. – 20. 11. o 15.30; 17.30 a 19.30 h
21.11 o 15.30 h
22. 11. o 15.30; 17.30 a 19.30 h
23. – 24. 11. o 21.30 h
25.11. o 19.30 h
26. – 28.11. o 21.30 h
29. – 30. 11. o 17.30 h
21. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
23.11. – 6.12. ■ LOVECKÁ SEZÓNA
23. – 25. 11. o 15.30 a 17.30 h
26. 11. o 13.30; 15.30 a 17.30 h
27. – 28. 11. o 15.30 a 17.30 h
29. – 30. 11. o 15.30 h
23. – 27.11. ■ NABIŤ A ZABIŤ
23. a 24. 11. o 19.30 h
25. 11. o 21.30 h
26. – 27. 11. o 19.30 h
28. 11. ■ FILMOVÝ KLUB
29. – 30.11. ■ MIAMI VICE
19.30 a 21.45 hod.

DETSKÉ PREDSTAVENIA
v sobotu o 15.30, v nedeľu o 13.30 a 15.30 h

01. 11. ■ AUTÁ
15.30 h
04. – 05. 11. ■ ZA PLOTOM
4.11. o 15.30 h, 5.11. o 13.30 a 15.30 h
11. – 12. 11. ■ KÚZELNÁ OPATROVATEĽKA
11.11. o 15.30 h, 12.11. o 13.30 a 15.30 h
17. – 19. 11. ■ GARFIELD – 2
17. – 18.11. o 15.30 h, 19.11. o 13.30 a 15.30 h
23.11. – 6.12. ■ LOVECKÁ SEZÓNA
23. – 25. 11. o 15.30 a 17.30 h
26. 11. o 13.30; 15.30 a 17.30 h
27 – 28. 11. o 15.30 a 17. 30 h
29. – 30. 11. o 15.30 h

FILMOVÝ KLUB – NAOKO TRNAVA
07. 11. ■ SIEDMA PEČAŤ – 18.00 h
KEBY – 20.00 h
14. 11. ■ CHAČIPE –18.00 h
COMMIIMENS –20.00 h
21. 11. ■ SUPER SIZE ME – 17.30 h
NAS KONCI S DYCHOM – 21.30 h
28. 11. ■ MANDERLAY –19.00 h

Program kina na teletexte MTT str. 401

2. novembra o 15.30 h Cintorín na Kamennej ceste

SPOMIENKOVÁ SLÁVNOSTNÁ OMŠA ZA VŠETKÝCH ZOSNULÝCH MESTA TRNAVA

Po skončení spomienkovej slávnosti sa uskutoční sviečkový sprievod s položením kvetov a zapálením sviec k Dominantnému krížu, ktorý dalo postaviť mesto Trnava v roku 1998

22. novembra o 18. 00 h v Zrkadlovej sieni Divadla Jána Palárika

VČERA, DNES A...

Literárno-hudobný večer
pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu
spojený s prezentáciou kníh

DIV 2006

DIVADELNÉ INŠPIRATÍVNE VYSTÚPENIA

Medzinárodný festival rôznych foriem profesionálneho a amatérskeho divadla

☛ SÚŤAŽ O TITUL KRÁĽ INŠPIRÁCIE ☚

ŠTVRTOK 9. 11. 2006

17.00 H ☛ DE FACTO MIMO JIHLAVA
Martin Kolář
GROTESKA
Réžia: Martin Kolář
Divadlo Jána Palárika

20.30 H ☛ DIVADLO SKRAT BRATISLAVA
NEMUSÍM VEĽA, STAČÍ DOBRE...
Réžia: Dušan Vicen
Divadlo Jána Palárika

PIATOK 10. 11. 2006

10.00 H ☛ DIVADLO LUDUS BRATISLAVA
Dušan Dušek
PIŠTÁČIKOVO PESSSTVO
Réžia: Kamil Žiška
Divadlo Jána Palárika

13.00 H ☛ USTANOVIZEŇ PRE KULTÚRNU ČINNOSŤ DOM KULTÚRY MICHALA BABINKU
Divadelná odbočka Padina – Srbsko
Slawomir Mrožek
PEŠO
Réžia: Fedor Popov
(predstavenie v slovenskom jazyku)
Divadlo Jána Palárika

17.00 H ☛ TÚLAVÉ DIVADLO BRATISLAVA
Jakub Nvota
JOŽKO PÚČIK A...
Réžia: Jakub Nvota
Divadlo Jána Palárika (štúdio)

19.00 H ☛ DISK TRNAVA
V. Janček, D. Vicen a kol. DISK
PADESÁTKA (tragédia dell arte)
Réžia: Dušan Vicen
Inscenácia ocenená na Scénickej žatve 2006 cenou Tvorivý čin roka
Divadlo Jána Palárika

21.00 H ☛ PHENOMENONTHEATRE ŽILINA
Rodrigo García
KÚPIL SOM V IKEA LOPATU NA VYKOPANIE VLASTNÉHO HROBU...
Réžia: Eduard Kudláč
Divadlo Jána Palárika (štúdio)

SOBOTA 11. 11. 2006

12.30 H ☛ KATEDRA BÁBKARSKEJ TVORBY, DIVADELNÁ FAKULTA VŠMU BRATISLAVA
Federico García Lorca
KRVAVÁ SVADBA
réžia: Naďa Uličná
(predstavenie nie je vhodné pre deti do 12 rokov)
Divadlo Jána Palárika

16.00 H ☛ DIVADELNÉ ZDRUŽENIE MSKS PARTIZÁNSKE
Daniil Charms – Jozef Krasula
SPOMIENKY BUDÚCEHO STARCA
réžia: Jozef Krasula a kolektív divadla
Divadlo Jána Palárika

20.00 H ☛ DIVADELNÝ SPOLOK FRÍDA BRNO
SEX, DRUGS, ROCK AND ROLL
réžia: Dodo Gombár
Divadlo Jána Palárika

MESTO TRNAVA

TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ

TRNAVSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO, TRNAVSKÁ UNIVERZITA, UNIVERZITA SV. CYRILA A METODA

MESTO TRNAVA A VINCECH – Trnavský spolok priateľov vína

DEŇ VÍNNYCH PIVNÍC

v Trnave
4. novembra
12.00 – 20.00 h

Pivnica Spolku sv. Vojtecha, Radlinského 5
Pivnica Fortuna, Františkánska 34
Pivnica Hotela Malý Rím, Štefánikova 21
Pivnica Hotela Barbakan, Štefánikova 11
Vínotéka Dobrý pocit, Hlavná 5
Pivnica Radničnej vinárne AIDA, Hlavná 1
Pivnica Premiére Pub, Hlavná 29
Pivnica U andelov, Hlavná 15
Pivnica U mešťana, Hviezdoslavova 12
Pivnica Hornopotočná 2
Pivnica Flamengo, Jerichova 12
Pivnica Pizzerie Evita, Jeruzalemská 40
Pivnica, Kapitulská 27
Pivnica, Kapitulská 26
Pivnica Hotela Dream, Kapitulská 12
Pivnica Hotela Phoenix, Kapitulská 16
Pivnica Taverna LÁRY FÁRY, Halenárska 15/1
Pivnica Havana coctail bar, Halenárska 10

Vínne pasy vo vínotéke Dobrý pocit, Hlavná 5

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Predseda redakčnej rady: Ing. Štefan BOŠNÁK, primátor mesta. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/59 06 348. E-mail: tomasovic@trnava.sk, ursinyova@trnava.sk. Registračné číslo: A 2003/17145. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžiadané rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.